

TORSDAG 22 NOVEMBER. NR 47/2012

Dela ditt
finaste
julkort
Sidan 13

Vi talar ju
som
i Bibeln
Sidan 12

Transperson:
Jag bytte
aldrig kön
Sidan 2

Till lilla jul
Sidan 7

Att alltid vara till- gänglig är tungt

Heljobbet gör att präster och kantorer som är ensamföräldrar har svårt att få vardagen att gå ihop.

Sidan 4

**Här planteras
nytt kyrkoliv**

Sidan 10

**Höga förväntningar
på kopternas nya påve**
Sidan 6

**Muslimerna
och kristna
i dialog**
Sidan 5

**Tänk om
vi behöver
november**
Sidan 19

**Riktiga män
luktar diesel**

Sidan 8

LEDARE MAY WIKSTRÖM

Frid för levande och döda

KP TRE OM DAGEN – så många är självmorden statistiskt sett hos oss. Så många är det som ger upp, släcker lågan och lämnar livet med en rad utrops- och frågetecken efter sig.

Tre om dagen förtvivlar för sista gången. Och det är inte bara de unga det gäller, även om också de är alltför många. För något år sedan slog samhällsforskarna larm om att självmorden har ökat oroväckande kraftigt bland de äldre. Nästan varannan dag är en av de tre en person över 65 år. Bland dem är den skriande ensamheten ofta en orsak till att hoppet om att livet kan vara vackert tar slut.

SKAMMEN har länge hängt vid självmordstragedierna. Den har stannat kvar bland de anhöriga, blandad med ilska och sorg. Förut var det vanligt att locket lades på. Man ville inte tala om självmord, inte på det personliga planet av fruktan för beskyllningar som bara skulle sätta sten på börda. Inte heller på ett allmänt plan – eftersom det ofta ansågs att självmordsprat hade negativa effekter på självmordsfrekvensen.

Inte alls, hävdar experterna i dag. Tvärtom måste vi lära oss att tala öppet, sakligt och neutralt om självmord, både för att förebygga att sådana sker och för att lösa de anhöriga från sorgen som annars hänger med i åratel eller hela livet ut.

I HELGEN var det första gången de anhöriga till dem som begått självmord uppmärksammades med en egen dag. Det var en dag för ljusständning och eftertanke, som bland annat syntes i flera församlingar som valde att ordna stunder för och med anhöriga.

De drygt tusen som begår självmord årligen har en anhörigkrets på tio tusen. Tio tusen tankar går nästan dagligen tillbaka till det där svåra, som inte går att radera, förändra eller glömma. Ett självmord i familjen är något man måste leva med. I det arbetet behövs det mycket hjälp och stöd.

DET ÄR oerhört viktigt att kyrkan också är med och bär, vilket den numera gör aktivt inte minst med hjälp av professionella själavårdare. Längre bak i historien finns misstagen, skuldbeläggandena. De har ingen plats här längre.

Men oron finns det däremot orsak att ta på allvar. Den är vår gemensamma. Numera välsignas alla döda till gravens frid, men vad kan vi göra för att sprida den friden bland de levande så att tynande lågor inte slocknar i förtid? Trots att antalet självmord i Finland minskat under de senaste åren ligger vi fortfarande högt i den europeiska statistiken.

TRADITIONELLT SETT har vi med ett snett leende skyltit på klimat, spritvanor och inbundenhet. Det första är vad det är. Men de övriga är påverkningsbara och möjliga att förändra. Ingen har dömt oss att för evigt axla rollen som det olyckliga folket. När vi öppet och lugnt vågar se och tala om tragedier som det de är har förändringen redan börjat.

PROFILEN: HELI HÄMÄLÄINEN

”Transpersoner har blivit tvingade med i bögtåget. Men vi är inte en sexuell minoritet.”

Jag vill inte vara ett freak

Heli Hämmäläinen är en transperson. Hon föddes i en manskropp men har alltid känt sig som en kvinna. Därför anser hon att hon aldrig har bytt kön. Hon är kristen och förtroendevald i kyrkan och politiskt aktiv sannfinländare.

TEXT OCH FOTO: TOMAS VON MARTENS

– Jag är inte intresserad av att man gör en artikel av mig som fokuserar på min person, det ställer jag inte upp på. Om man gör en artikel så måste den ha en funktion, säger **Heli Hämmäläinen** när jag ringer upp henne.

Vi pratar en liten stund till. Jag känner henne från församlingen där vi båda är aktiva. Vi har träffats nästan varje söndag på gudstjänsten och ofta suttit vid samma bord och samtalat på kyrkakaffet efteråt. Jag undrar lite försynt om det stämmer som jag hört att hon tidigare var en man och att hon bytt kön.

– Kan man faktiskt byta kön? Jag undrar om det är möjligt, svarar hon.

Vi träffas på Svenska Teaterns nyrenoverade kafé Thalia. Hämmäläinen arbetar ett stenkast från teatern – hon är tullöverinspektör på Tullstyrelsen där hon arbetar med riskhantering. Jag blir nyfiken och vill veta mera men om sitt jobb vill hon inte prata.

Egentligen är jag mest intresserad av att veta vad det innebär att vara en transperson, men jag börjar med att fråga om hennes tro.

– När jag var barn hade vi en familjebekant som var från Karelen. Hennes hem blev kvar på ryska sidan efter krig. Jag gick i söndagsskola hos henne. Hon gav mig en så gedigen kunskap i kristen tro att när jag senare gick i skriftskolan undrade prästen om jag redan tidigare deltagit i skriftskola.

Hämmäläinen berättar att det finns pingstvännar och frikyrkliga i hennes släkt och att hon inte känner att tröskeln är särskilt hög till karismatisk kristendom. Hon gick en gång upp till altaret i Sionförsamlingen i Sörnäs. Då hade hon en stark upplevelse av den helige Andes närvaro.

– Jag är lutheran med ekumenisk inriktning och känner mig hemma i det lutherska.

Hämmäläinen berättar att hennes teologiska tänkande påverkats starkt av tjecken **Jan Hus** (1371–1415) och av **John Wycliffes** kyrkliga och sociala reformidéer. Hus brändes levande på bål för att han ansåg att inte bara prästerna utan också lekmännen skulle få del av nattvardsvinet, inte bara brödet.

– Jan Hus tankar om nåden allena och om en total jämlikhet har berört mig starkt, säger Hämmäläinen.

Problem i församlingen

Heli Hämmäläinen är gift och har en dotter. Hon lever fortfarande i samma familj som hon gjorde före hon opererades för könsbyte.

– Jag är ju samma människa ännu. Folk tror att ett könsbyte har något att göra med sexualiteten. Vi har tvingats med i bögtåget och räknas som en sexuell minoritet fast det handlar om en utvecklingsstörning.

Hämmäläinen berättar att forskning

har kunnat visa vad som är orsaken till att en del personer föds i fel kropp med fel kön.

– Det handlar om starka hormonförändringar i fostrets hjärna under sjätte graviditetsveckan. Orsaken till detta är att modern har insjuknat i någon-ting just då.

Hämmäläinen har känt sig trakasserad i församlingen för att hon är en transperson.

– Allt hat mot mig projicerades på min treåriga dotter som gick i församlingens dagklubb. Föräldrarna in kallades till ett möte för att diskutera min dotters ångest för att hon hade en transperson som förälder. Jag gick från mötet med smällande dörrar innan det var slut.

KYRKPRESSEN KONTAKTA REDAKTIONEN

Ansvarig chefredaktör May Wikström tfn (09) 612 615 33/ 040 153 0313 may.wikstrom@kyrkpressen.fi	Redaktion i Österbotten Norrmalmsgatan 21 A 68600 Jakobstad gsm 050 585 6460	Johan Myrskog tfn (09) 612 615 52	Utgivare: Fontana Media Ab
Redaktion i Helsingfors Sandvikskajen 13 00180 Helsingfors Tfn (09) 612 615 49 Fax (09) 278 4138	Redaktörer: e-post: fornamn.efternamn@kyrkpressen.fi	Johan Sandberg (Österbotten) gsm 050 585 6460	Bank: Sampo IBAN: FI34 8000 13011585 40 BIC: DABAFIHH
E-post: redaktionen@kyrkpressen.fi	Rolf af Hällström tfn (09) 612 615 53	Sofia Torvalds tfn (09) 612 615 54	Paradbild: Johan Sandberg
Tomas von Martens tfn 046 8782 665	Webbredaktör: webbred@kyrkpressen.fi	Layout: Malin Aho	Tryck: Botnia Print, Karleby

KYRKPRESSEN ANNONSINFORMATION

Annonssredaktör: Erika Rönngård tfn (09) 612 615 50, annons@kyrkpressen.fi	Kyrkpressen utkommer normalt på torsdagar och inlämning av annonser sker senast torsdag veckan före.	Björn Sten, gsm 0400 012 390	prenumeration@kyrkpressen.fi.
Annonsspriser: Färg 2,05 €/spmm Svart-vit 1,65 €/spmm Moms 23% tillkommer	För mera detaljer se mediekortet www.kyrkpressen.fi	Leif Westerling, gsm 050 329 4444, fax (09) 278 4138	Adressändring sker automatiskt via din församling då du gör flyttanmälan. Om du har prenumererat via Kyrkpressen kontaktar du oss.
Radannonser: 4,50 €/rad inkl. moms.	Annonsförsäljning: e-post: fornamn.efternamn@kyrkpressen.fi	Jonny Åstrand, tfn (06) 347 0608, gsm 0500 924 528, fax (06) 347 1018	Prenumerationspriser: Finland & Norden 68 € Utlandet 83 €
Familjeannonser: 1 €/spmm inkl. moms.		Prenumerationer och adressändringar: tfn (09) 612 615 50,	

Händelsen ledde till att Hämläinen skrev ut sig ur kyrkan.

– Efter min operation 2009 skrev jag in mig igen och blev aktiv i församlingen. Mycket tack vare det stöd jag fick av vår präst **Jenni Jerkku**.

Efter operationen låg hon sängbunden på sjukhuset. Hon fick starka smärtstillande medel som ledde till otroliga trippar varje gång hon blundade. Upplevelserna gav henne stark ångest och hon vände sig till Gud för att be om hjälp. Bönen ledde till en stark andlig upplevelse: hon kände att en vind blåste rakt igenom henne. Hon fylldes av en djup inre ro.

– Det var samma känsla som man kan känna när man sitter i en gammal bondgård. Det var en fantastisk frid som har påverkat mig starkt.

HELI HÄMLÄINEN utanför sin hemkyrka på Brändö i Helsingfors.

Vill spräcka alla ankdammar

Heli Hämläinen ser sig som företrädare för en liten minoritet i samhället.

– Det är okej att vara en minoritet men jag vägrar vara ett freak. Det är lite som att vara i en ankdammar som ni finlandssvenskar. Men ankdammarerna får inte bli fångelser. Gränserna måste spräckas så att alla blir accepterade som sig själva, som människor.

Hon är politiskt aktiv i Sannfinländarna och var uppställd som kandidat i kommunvalet. Hur det går det ihop med att vara både kyrklig och transperson?

– Varför skulle det inte gå ihop? Sannfinländarna är på många sätt ganska lika Svenska folkpartiet. Vi är ett folkparti där det är högt i tak. Det finns många

sorts människor och åsikter i partiet. Vi är för välfärdspolitik men på nationell nivå, inte som ett europeiskt projekt.

Hämläinen säger att hon i värdefrågor är mera frisinnad än de flesta sannfinländare.

– Enligt en undersökning är Sannfinländarna ett konservativt arbetarparti, säger Heli Hämläinen som är aktiv bloggare på nättidningen Uusi Suomi.

En transperson tänker mycket på sin identitet och jagbild, berättar Hämläinen.

– Jag har funderat på om jag är en fågel eller fisk. Jag har löst problemet med att bestämma mig för att jag är en fiskfågel (kalakukko), säger hon och skrattar.

– Jag har ju ändå länge levat som man och nu är jag kvinna, det blir lite klivet.

HELI HÄMLÄINEN

EKON.MAG. OCH TULLÖVERINSPEKTÖR PÅ TULLSTYRELSEN.

FÖRTROENDEVALD OCH AKTIV I BRÄNDÖ (HERTONÄS) FÖRSAMLING.

POLITISKT AKTIV I SANNFINLÄNDARNA, KANDIDAT I SENASTE VAL.

FAMILJ: DOTTER OCH MAK.

TRANSPERSON = FÖDD I EN MANS-KROPP, LEVER SOM KVINNA.

Karl af Hällström vill inte bo i Lovisa

BOENDEPLIKT. Karl af Hällström som är t.f. kyrkoherde i Lovisa vill befrias från plikten att bo i kyrkoherdebostaden i Lovisa, skriver tidningen Östra Nyland. Kyrkoherdens bostad finns i samma byggnad som församlingshemmet.

af Hällströms familj har ett hus i Borgå där man helst vill bo kvar. Frågan om boendeplikt diskuterades

redan i våras i församlingsrådet som då föreslog för det gemensamma kyrkorådet att boendeplikten upphävs. Kyrkorådet förkastade förslaget.

Domkapitlet fattar beslut om boendeplikten kring årsskiftet och af Hällström installeras som ordinarie kyrkoherde den 13 januari.

Om af Hällström beviljas dispens från boendeplik-

ten gäller det endast under hans tjänsteperiod.

– Boendepikten är viktig på en liten ort. Om den tas bort kan det vara svårt för församlingen att i framtiden anvisa en bostad för en präst som vill flytta hit från en annan ort, säger **Thérèse Meriheinä** som är medlem i församlingsrådet till ÖN.

Hon tycker ändå inte att det leder till problem om

nuvarande kyrkoherden bor kvar i Borgå.

Om kyrkoherdens bostad under af Hällströms period blir obebodd finns det flera alternativ till hur lokalerna i fastigheten skulle kunna utnyttjas.

– Bostaden skulle vara ypperlig för diakonin, men även ungdomarna skulle få bra utrymmen där, säger Thérèse Meriheinä.

FÖRSAMLINGSHEMMET OCH kyrkoherdebostaden från Alexandersgatan sida. FOTO: ANNE SOKKA-TUOMALA

JAG HAR ofta dåligt samvete, säger Katja Korpi. – Jag lovar min dotter att vara hemma en viss tid, men tidtabellen håller inte.

Krävande att inte ha arbetstid

ARBETSTID. Ska präster och kantorer ha arbetstid eller inte? De jobbar kvällar, helger och veckoslut utan extra kompensation. För ensamföräldrar kan ekvationen bli omöjlig.

TEXT OCH FOTO: **SOFIA TORVALDS**

Ulrika (fingerat namn) är kantor i en församling i södra Finland. Hon är ensamförälder till två barn, det ena går på högstadiet och det andra i dagis.

– Det skulle aldrig gå ihop utan mina föräldrar, säger hon.

Hon har en ledig söndag en gång i månaden, annars jobbar hon alltid söndagar. Hon har rätt till två fridagar i veckan – det brukar blir en vardag och en lördag.

– Det betyder att den enda lediga tid jag har tillsammans med mina barn är lördagen. Då är jag ofta så himla trött att jag bara sitter på soffan och inte orkar göra någonting. Det tär på mig jättemycket.

Om Ulrika fick välja skulle hon frångå

”Församlingen har flera präster men mitt barn har bara en mamma.”

Katja Korpi

systemet med att kantorer och präster har fridagar i stället för arbetstid. Hon vet att det finns många fördelar med att inte ha arbetstid – friheten att själv disponera över sin tid och sina arbetsuppgifter till exempel.

– Men i praktiken har jag en känsla av att jag alltid är på jobb.

Eftersom hon både är mamma och pappa för sina barn känner hon ofta att det helt enkelt inte finns tillräckligt av henne. Ändå tycker hon att hon fått stöd och förståelse på sin arbetsplats. Hon har försökt annonsera efter någon som kunde hämta femåringen på dagis, men inte fått napp.

– Möten och kvällsjobb kommer ofta med kort varsel. För en ensamförsörjare än en förmiddag och en kväll inte lika mycket värda. Kvällen är värdefullare.

Mamma eller präst?

Katja Korpi har varit präst i Sibbo svenska församling sedan år 2002. År 2006 separerade hon från sin man.

– Då var vår dotter tio år och vi gick in för ett system där hon bodde varannan vecka hos mamma och varannan hos pappa.

Att jobba som församlingspräst som varannan vecka har ansvar för ett barn har gått därför att barnet redan var i skolåldern och för att det varit möjligt att – vid behov – byta dagar med pappan.

– Men visst har jag ofta fått fundera på vad jag ska prioritera. Församlingen har flera präster men mitt barn har bara en mamma.

Det grämer henne ibland att fredagsmyset blivit fredagsstress – när dottern har tid att umgås sitter hon själv och skriver predikningar eller förrättningskal. Ändå är hon tveksam till att gå över till arbetstid.

– Då jag tänker på mig själv och min livssituation skulle jag gärna vilja ha arbetstid, men om jag tänker på församlingen förstår jag att jag måste vara tillgänglig. Det är viktigt att finnas till för den som behöver mig.

Hon tror inte att hon hade klarat av att sköta sitt jobb om hon varit ensamförälder till ett barn i dagisåldern.

– Det skulle bli problem på jobbet. Som präst går det inte att utesluta arbetsuppgifter på kvällarna och veckosluten. När jag blev präst var min dotter

sex år. Hon blev så arg på att jag jämt var borta att hon sa att hon inte tycker om kyrkan eller Gud.

Jobbar då andra lediga

Tomas Ray som är ordförande för Finlands svenska prästförbund säger att det finns delade åsikter om hur arbetstiden borde ordnas bland prästerna.

– Äldre präster gillar friheten med det gamla systemet, yngre skulle gärna gå över till arbetstid.

Men det är inte bara det att präster och kantorer inte har arbetstid som gör att arbetsbördan kan kännas orimlig. En annan fråga som debatteras är de så kallade röda dagarna. Till exempel i år infaller julafton, juldagen och annandag jul mitt i veckan. Det innebär att de flesta med vanliga kontorsjobb får fem lediga dagar under julveckan. Men prästerna får bara två fridagar.

– Det betyder att vi har mindre ledigt än folk i allmänhet för att vi jobbar då andra är lediga. I det övriga Norden får prästerna extra lediga dagar som kompensation för det här. Men vår arbetsgivare säger att det blir för dyrt, säger Ray.

FRÄLSNINGSARMÉN TIDNING

Krigsropet läggs ner

Frälsningsarméns svenskspråkiga tidning Krigsropet läggs ner från och med januari 2013. Orsaken är att Krigsropet numera trycks i så liten upplaga att man inte längre kan motivera utgivning, skriver kommandör **Dick Krommenhoek** i Krigsropets decembernummer.

Finskspråkiga Sotahuuto fortsätter utkomma, men tidningens utseende förnyas. Krigsropet har utkommit i Finland sedan år 1890.

ÖVERNATTNING I KYRKAN

20 sov i Matteuskyrkan

Matteus församling ordnade i fredags övernattning med program i Matteuskyrkan. Programmet började med mäsas och kyrkfika, sedan följde lekar, pyssel, spel och bastu.

20 ungdomar deltog och

övervakades av ledarna **Patricia Högnabba** och **Daniel Jakobsson**.

– Roligt att så många kom! tyckte de.

Till det program som uppskattades mest hörde skattjakt efter det förlorade fåret. Det var också roligt att trycka t-skjortor. Lördagsmorgonen in-

KAJSA LASSILA trycker en t-skjorta.

FOTO: SARA WIKSTRÖM

leddes med andakt och brunch.

Också andra församlingar har ordnat övernattning i kyrkan som en del av ungdomsverksamheten.

■ SARA WIKSTRÖM/KP

Vanda svenska väntar på beslut om utrymmen

VANDA. Vanda gemensamma kyrkoråd föreslår att kyrkorna i Dickursby och Fagersta rivs på grund av fukt- och mögelskador. Då behöver Vanda svenska församling nya utrymmen. Men var?

TEXT: TOMAS VON MARTENS
FOTO: SOFIA TORVALDS

I dag har Vanda svenska församling utrymmen i Dickursby kyrka. Var församlingen ska hålla till i framtiden är oklart.

Förutom förslaget att riva kyrkorna i Dickursby och Fagersta blev det i kyrkorådet nej till att bygga ett eget församlingshem för Vanda svenska församling, Larsgården i Helsinge kyrkoby. Men i det gemensamma kyrkorådets förslag sägs också att den svenska församlingens behov av lokaliteter ska tas i beaktande i det kommande investeringsprogrammet.

– Om man går in för ett nybygge så innebär det att vi måste få tillräckligt med lokaler i den nya kyrkan för både arbetsrum och verksamheter. Ett nybygge är ett så stort och dyrt projekt att efter det har inte samfälligheten längre pengar över för något annat, säger kyrkoherde **Martin Fagerudd**.

Förslagen går vidare till Vandaförsamlingarnas gemensamma fullmäktige som sammanträder i december.

Kyrkorådet tog ett mycket ovanligt beslut vad gäller församlingarnas budget. I förslaget till fullmäktige föreslås att budgeten godkänns med undantag för det kommande investeringsprogrammet.

– Investeringsprogrammet tar man ställning till först i februari, säger Fagerudd.

Innebär beslutet att osäkerheten kring den svenska församlingens arbets- och verksamhetslokaler fortsätter ännu en tid?

– Det betyder det. Tidigare har man föreslagit att prostgården i Helsinge kyrkoby skulle renoveras och att det skulle vara en tänkbar lösning på våra utrymmesproblem. Men kostnaderna för renoveringen skulle vara ungefär 1,7 miljoner, vilket är lika mycket som det skulle kosta att bygga Larsgården.

Enligt ett annat förslag skulle man renovera bara nedre våningen på prostgården och dessutom utnyttja utrymmena i Bagarstugan och i Sankt Martins kapell i Myrbacka.

– De utrymmena är för små för att rymma både arbetsrum och verksamheter. Vi behöver lokaler både för personalens arbetsrum och för verksamheterna. Det skulle ordnas om man byggde Larsgården.

I dag verkar Vanda svenska i Dickursby. Att flytta verksamheten flera kilometer bort från centrum till prostgården är inte ändamålsenligt, menar Fagerudd.

I **VÄNSKAPSVECKANS** paneldebatt deltog (från vänster) Deniz Bedretdin (musiker), Sylvia Akar (forskare), Leyla Andi (gymnast), Kimmo Saares (kyrkoherde), Freija Özcan (präst) och Kaija Pispa (författare).

Egna fördomar är svårast att se

RELIGIONSDIALOG. Den internationella vänskapsveckan mellan muslimer och kristna uppmärksammandes i Vanda med en paneldebatt om familjens betydelse inom islam och kristendom.

TEXT OCH FOTO:
TOMAS VON MARTENS

Vänskapsveckan har uppmärksammat i Vanda sedan år 2009. Arrangörer är församlingarna och de islamiska samfundet i Vanda. Nya samarbetspartner för i år var vetenskapscentret Heureka och yrkeshögskolan Laurea. På programmet stod en paneldebatt och ett frågetält där man fick ställa frågor till kyrkoherdar och imamer.

– Under den här veckan arrangeras olika händelser runt om i världen. Målet är att företrädare för både islam och kristendomen ska lära sig förstå varandra och lära sig att arbeta för fred och rättvisa tillsammans, sa-

de **Kimmo Saares**, t.f. kyrkoherde i Korso och ordförande för paneldebatten.

Multikulturella familjer

Flera av deltagarna i paneldebatten hade erfarenheter av att leva i en mångkulturell familj.

Freija Özcan är präst och gift med en muslim. Hon berättar att många hade åsikter om det lämpliga i att gifta sig med en muslim. Till slut blev trakasserierna för mycket och Özcan beslöt sig för att byta kyrka.

– Jag var pingstvän men bytte till den lutherska kyrkan. Det var ganska obehagligt ibland när folk tyckte att jag var dum i huvudet för att jag ville gifta mig med en

muslim. Nu när vi har varit gifta i sjutton år så har folk ändrat åsikt, säger Özcan.

Freija Özcan och hennes turkiske muslimske man kom överens om att barnen själva får välja vilken religion de vill tillhöra. Deras äldsta son valde som femtonåring att bli kristen. Mannen och hans muslimska släktingar accepterade det.

– De tyckte att det är så folk tror i Finland och därför är det ok. Varje land har sin kultur och tro, resonerade de. När jag är i Turkiet tar jag barnen till moskén och vi träffar min mans turkiska släkt.

Egna fördomar svårast

Kaija Pispa är författare och mormor. Hennes barn lever i ett mångkulturellt hem. Hon och hennes man har arbetat som missionärer i Senegal. Hennes dotter gifte sig senare med en muslim och det var inte lätt att acceptera till en början.

– Det hjälpte en aning att vi kände vår svärsons mor och familj sedan tidigare

från tiden då vi bodde i Senegal. Ändå fick vi jobba en hel del med våra egna fördomar, säger Pispa.

Även om hon känner till svärsonens kultur och kan tala faderns språk med barnen får hon akta sig för att inte i misstag överföra värderingar som inte är neutrala till barnen.

– Min roll som mormor har varit att föra in barnbarnen i den finska kulturen och i det kristna kulturarvet, säger Pispa som själv vuxit upp på en finsk bondgård.

Leyla Andi kom till Finland från Turkiet som tioåring och är muslim. Hon går i gymnasiet och tycker att hon blivit bemött med respekt och intresse av sina finländska skolkamrater.

– Jag har fått berätta om mitt land och min kultur i skolan och jag tycker att jag fått ganska mycket utrymme, säger Andi.

Ett trettiotal personer deltog i vänskapsveckan som hölls i vetenskapscentret Heurekas utrymmen.

SÅ HÄR ser Vanda svenska församlings kansliutrymmen i Dickursby kyrka ut. Kyrkorådet föreslår att kyrkan i Dickursby rivs på grund av fukt- och mögelskador. Var den svenska församlingen ska verka i framtiden är oklart.

UNDERSÖKNING SVERIGE

Konfirmationen kan bli klassfråga

En ny undersökning om Svenska kyrkans konfirmandarbete visar att ungdomar upplever konfirmandtiden som meningsfull, skriver Kyrkans tidning. Särskilt viktiga känns samtalen om Gud och frågor om livets mening.

Men samtidigt håller konfirmandseden på att försvagas speciellt i städer och i grupper med mindre resurser. Personer som är mer socialt utsatta tenderar också att välja bort konfirmationen om de måste prioritera. Allt färre föräldrar är konfirmerade vilket leder till att barnen inte heller konfirmeras.

CITAT KRÖNIKA

Hos oss innebär ofta de stora ekumeniska satsningarna att ingen riktigt tar ansvar.

Daniel Grahn
i Dagen

ANGLIKANSKA KYRKAN BISKOPSVAL

Ny ärkebiskop av Canterbury

Justin Welby har utsetts till den nye ärkebiskopen av Canterbury, skriver brittiska The Telegraph.

Welby, 56, efterträder **Rowan Williams** som haft posten sedan 2003 och nu har tackat ja till en profes-

sorstjänst vid universitetet i Cambridge.

Justin Welby har jobbat som vd för ett oljebolag innan han började studera teologi. 1992 blev han prästvigd. För tillfället är han biskop i Durham – ärkebiskop blir han den 23 mars.

– Förvånande och

spännande, kommenterar han själv sin utnämning.

Det förutspås att anglikanska kyrkan i England under Welbys tid ska få sin första kvinnliga biskop. Han har försvarat kyrkans rätt att säga nej till enkönade äktenskap men betonar också att kyrkan bör älska såsom Jesus.

MODERAT PROFIL. Tawadros II har signerat att han förespråkar en ”moderat, konstruktiv integration” av kopterna i det egyptiska samhället. Många unga vill ha mer än så.
FOTO: MCNDIRECT.COM

Tufft för den svarta påven

ÖSTLIG LEDARE. Nyheten om biskop Tawadros som ny påve för den koptiska kyrkan spreds snabbt ute i världen på grund av det exotiska valsättet. Nyistallerade Tawadros II måste nu återvinna bland annat de unga kopternas förtroende.

TEXT: MAY WIKSTRÖM

Den vitklädda påven i Rom känner de flesta till. Den svartklädda påven av Alexandria är mer obekant i väst. Där Rom ser sig som förvaltare av aposteln Petrus biskopsstol bygger det koptiska patriarkatet sitt uppdrag på aposteln Markus – med en historia från första århundradet efter Kristus.

När en femårig pojke försedd med ögonbindel slutligen drog biskopen **Tawadros** namn i det heliga lotteriet drog miljontals kopter över hela världen en lättnadens suck.

Älskad men auktoritär
Mennubörjar vardagen. Den blir en rejäl utmaning för Tawadros II, som länkas i raden som den 118 påven av Alexandria och patriarken av hela Afrika. Någon startsträcka utlovas han inte heller. Det nationella läget

är spänt och förväntningar från hans samfund höga. Hans företrädare under fyrtio år, påven **Shehnouda III**, var både karismatisk och älskad. Shehnouda samlade smockfulla kyrkor under sina legendariska onsdagspredikningar. Men han blev också kritiserad, särskilt i slutskedet när revolterna i landet bröt upp också religiös auktoritet. Påvens långa solidaritet med den gamla Mubarak-regimen ifrågasattes öppet. När Shehnouda uppmanade unga kopter att inte engagera sig politiskt, ens efter massakrerna i Maspero i föl då tiotals kopter miste livet, brast förtroendet för honom bland de unga i kyrkan. Shehnoudas nonchalans av massakern och ofientliga tack till militären

Han får inte isolera kyrkan från samhället, men samtidigt inte vara för inblandad i politiken.

Sherif Wahba

fick de unga kopterna att rasa och gesten stärkte stödet för den aktiva lekman-naorganisationen *Maspero Youth Union*.

Flyr olyckliga äktenskap

Den gamla kyrkan måste också ta ställning till sin lära i förhållande till samhälle och vardagsliv.

– En av Tawadros utmaningar är frågan om rätten att gifta om sig, säger den kristna tv-producenten **Sherif Wahba** från Kairo.

Enligt egyptisk lag följer de kristna sin kyrkas lära, som får samma ställning som civil lag i vissa frågor. Kopterna har en trettio år

gammal lag som är mycket sträng när det gäller skilsmässor. Omgifte är inte tillåtet. Olyckligt gifta koptiska kvinnor väljer ibland att konvertera till islam för att fly ur äktenskapsfällan. De som beviljas skilsmässa lever i en stympad tillvaro där de antingen får avstå från sin kyrkotradition eller ett nytt äktenskap. ”Hoppas Tawadros inte är lika hård som Shehnouda”, skrev en kopt i ett socialt medium efter valet.

Måste se situationen

Sherif Wahba uppfattar ändå att de flesta kopter verkar nöjda med Tawadros. Ock-

så protestanterna, som han själv representerar, berörs. Den stora koptiska kyrkan är en stabil isbrytare för andra kristna minoriteter i Egypten. Därför är påven en viktig påverkare i förhållande till den egyptiska staten.

– Vi förväntar oss att Tawadros ska leda kyrkan på fredliga vägar. Han får inte isolera kyrkan från samhället, men samtidigt inte vara för inblandad i politiken.

Men han hoppas att den nya påven ska slå vakt om kopternas och andra kristnas trygghet.

– Islamiseringen tilltar. Det är ett problem, säger Wahba.

Ett konkret exempel är en rad uppmärksammade trakasserier mot kvinnor på senaste tid. Tidningen *Al Masry al Youm* rapporterade häromveckan att två muslimska kvinnor klippade håret av en kristen kvinna i Kairos metro och knuffade ut henne för att hon var obeslöjad. En vecka tidigare mötte 13-åriga **Maggie Milad Fayez** samma öde. Attityderna mot obeslöjade har hårdnat trots att de muslimska ledarna upprepade gånger sagt att bruket av slöja inte är ett tvång för muslimer. Kristna kvinnor bär av tradition inte slöja.

DEN KOPTISKA KYRKAN

- **Tillhör de** så kallade orientaliska kyrkorna och lyder varken under Rom eller Konstantinopel.
- **Påven väljs** på livstid med titeln ”Hans helighet Påven av Alexandria och patriarken av hela Afrika på aposteln Sankt Markus heliga stol”.
- **Tawadros har** verkat som assistent till den interimistiske påven och anses ha hört till påven Shehnouda III:s inre krets.
- **Den koptiska kyrkan** har över sextio biskopar. De är av olika rang, beroende på om de har ett eget geografiskt stift, jobbar internationellt eller är hjälpbiskopar med ett visst ansvarsområde.
- **Det finns** till exempel en särskild mediebisop och minst två ungdomsbiskopar.
- **Tawadros II** (60) är utbildad farmaceut och jobbade i läkemedelsindustrin innan han blev munk och senare präst.
- **Han har** skrivit tolv teologiska böcker.

SHERIF WAHBA hoppas att den nya påven slår vakt om de kristnas trygghet.

GLASYREN INNEHÅLLER både grädde, vitchoklad och chilikrydda.

Julsmak med saffran och chili

KYRKKAFFE. Med en dryg vecka till första advent är det dags att få försmak av julen.

TEXT OCH FOTO:
KARIN ERLANDSSON

Kvällen före första advent, på lilla jul-afton, brukar det bullra i farstun. Det smäller i dörren, pustas, stänkas och så hör vi att något kastas in. Det här råkar alltid ske precis då fadern i huset hämtar ved. Barnen springer till farstun för att hämta de två små paket som ligger på golvet. Tomten har skickat några av sina nissar för att ge en försmak av julen, av förståeliga skäl har nissarna så bråttom att de inte hinner komma in: det är mycket att göra i tomteverkstaden så här innan jul.

Snabbare än lussebullar
Veckans kyrkkaffe är också en försmak av julen. Saffransmuffins med vitchoklad-chiliglasyr – är det gott det? Jo,

fasligt. Dessutom är de enkla och snabbare än lussebullarna som bakas till lucia. Om glasyren känns för knepig eller tidskrävande kan den uteslutas, i stället kan man tillsätta lite hackade nötter och russin i smeten.

(Om vi säger åt barnen att tomtén finns? Ja, han finns. På samma sätt som Emil i Lönneberga, Alfons och Bamse finns. Gränsdragningen mellan fantasi och sanning behöver inte vara så hård.)

Karins kyrkkaffe

är en serie recept och tips på goda bakverk som lämpar sig exempelvis för kaffestunden efter gudstjänsten. Läs mera recept på Karins blogg:
lopptorget.ratata.fi

SAFFRANSMUFFINS

- 2 dl socker
- 2 ägg
- 0,5 g saffran
- 3 dl vetemjöl
- 1 dl turkisk yoghurt
- 1 tsk bakpulver
- 100 g smör

- GLASYR:**
- 2 dl grädde
 - 200 g vitchoklad
 - 1-2 tsk chilikrydda

BÖRJA MED GLASYREN:

- Hacka chokladen grovt. Värm grädden tillsammans med chokladhacket i en kastrull tills all choklad smält. Låt blandningen svalna helt, i kylskåpet eller ute på balkongen. Räkna med att det tar minst två timmar.
- Sätt ugnen på 200 grader. Rada ut cirka 10 muffinsformar på en plåt med bakplåtspapper.
- Smält smöret.
- Mortla en del av sockret tillsammans med safranet.
- Vispa ägg och sockret, också det med saffran i, tills det är gult och pösigt.
- Tillsätt övriga ingredienser och vispa så allt blandas.
- Klicka ut smeten i formarna. Grädda i mitten av ugnen cirka 20 minuter.
- Låt muffinsen svalna.

- Tillsätt chilin i glasyrsmeten. Mängden beror på vilken styrka chilin har, smaka dig fram. Vispa därefter glasyren tills den har den ungefärliga konsistensen av vispad grädde.
- Bred eller spritsa ut glasyren på varje muffins.

VÅGA FRÅGA

Långsamma lösningar

■ ANN-SOFI STORBACKA är sjukhuspräst och svarar på läsarfrågor om tro och liv.

I Bibeln läser vi om hur Jesus och lärjungarna helar människor. Varför sker så få helanden i Finland i dag? Tror vi alls på att Gud verkligen kan hela sjuka?

MED LEDNING av hur du ställer din fråga uppfattar jag att du med helande menar ett övernaturligt, snabbverkande och genomgripande tillfrisknande, ett mirakel som den medicinska expertisen inte kan förklara. Du har rätt i att sådant sällan händer i länder som Finland, där man är beredd att pröva sanningshalten i vittnesbörd om under.

MITT SVAR till dig är högst personligt och präglat av mina erfarenheter som sjukhuspräst och som mamma till en gravt förståndshandikappad dotter. Jag tror att övernaturliga under, helande i den betydelsen som du använder ordet, är sällsynta och att det sannolikt finns en mening med att det är så. Det behöver inte nödvändigtvis bero på bristande tro. Ju större nöd en människa är i, desto uppriktigare och ärligare är bönen "Gode Gud, hjälp".

KANSKE SVARET på frågan om de uteblivna undren kan hittas i den allmänna prövningsprincipen på religiösa fenomen: "Av frukten skall trädet kännas." Där budskap om under och helanden sprider sig snabbt, där brukar det inte bara finnas hängivna troende utan också samfundssplittning, andliga ledare med bristande omdöme och mängder med besvikna människor. Kanske snabba och enkla lösningar på svåra problem i allmänhet inte är av godo?

OM DU har läst mitt svar så här långt får du gärna fråga mig om jag alls tror att Gud kan hela sjuka. På det svarar jag: ja, jag tror verkligen på att Gud kan hela sjuka, men att helande i allmänhet är en genomgripande process som sker långsamt. Jag tror också att det inte ens är möjligt att bli fullkomligt helad. Ingen kan leva ett helt liv utan smärta, utan svaghet och utan att behöva dö. Några av de mest mogna och hela människorna jag mött har inte haft lång tid kvar att leva. De har försonats med sig själva, sina närmaste och med Gud.

FÖR MIG betyder ordet helande också annat än under och mirakel. Helandeprocesser pågår hela tiden, på sjukhus, i mottagnings- och samtalsrum, i böne- och självhjälpgrupper och när en enskild människa vänder sig till Gud med bön om hjälp. En viktig del av helandet består av yrkeskunskap och gott hantverk hos till exempel läkare, forskare, vårdare, psykoterapeuter eller själavårdare. En annan del av helandet är bortom människans kontroll. Den som är troende tackar Gud både för hjälpen och hjälparna.

Fråga KP:s expertpanel

I KP:s frågespalt besvaras frågor om tro och andlighet av präster i den lutherska kyrkan. Frågor om relationer, hälsa, familj och fostran besvaras av sjukskötare och kyrkans familjerådgivare. Redaktionen behöver ditt namn och dina kontaktuppgifter, men du får gärna ställa din fråga anonymt i tidningen. Redaktionen väljer och editerar frågorna. Adressen är redaktionen@kyrkpressen.fi eller Kyrkpressen, Sandvikskajen 13, 00180 Helsingfors. Märk kuvertet "FRÅGA". Panelen besvarar frågor endast i tidningen.

PÅ TVÄREN SOFIA TORVALDS

Jag gav bort min tid att tänka

– Du lyssnar inte på mig, sa min trettonåriga dotter.

– Det måste betyda att det jag berättar inte är viktigt.

Jag försökte försvara mig. Jag hade lyssnat, jo, ab-

solut! Ändå kunde jag inte minnas precis vad hon nyss sa. Medan jag lyssnade på henne hade jag nämligen lyssnat på vad som hände i rummet intill och dessutom förberett följande arbetsdag.

Jag märker allt oftare att jag försöker göra tre-fy-

ra saker samtidigt: Tala med en kompis i telefon, svara på mejl på datorn och säga "åt-kvällsmål-NU" med teckenspråk till barnen.

I Sverige har de grundat en Internetstressklinik som ska hjälpa dem som är beroende av internet och mobil i sitt arbete: dem som

ofta avbryter det de gör för att svara på mejl eller sms, dem som kollar sin e-post på bussen.

Jag brukar kolla min e-post på bussen. Enligt stresskliniken betyder det att jag är i riskzonen för internetstress. Men det betyder också att jag på något

plan är på jobb hela tiden, alltid redo att rycka ut och svara på ett viktigt mejl.

Vad är det som händer då vi läser e-post på bussen? Utan att vi tänker på det tappar vi reflektionstid. Vi förlorar dagdrömmarna, vi tänker inte på dagen som gick, vi föreställer oss inte

vad vi ska göra tillsammans med dem vi älskar.

Därför känns livet som för mycket av allt hela tiden. Jag gör en del men undrar om jag borde göra annat.

Alltid tillgänglig för alla men inte för dem som räknas.

Nu ska det vara slut på det.

MANSROLLEN. Männen drivs av behovet att göra hjältedåd. Det behovet kunde kyrkan bättre ta vara på. Kyrkan borde söka sig till platser där det hettar till, anser Mats Björklund.

Får hjältar plats i vår kyrka?

TEXT OCH FOTO: JOHAN SANDBERG

Det är inte manligt att fundera över vad det innebär att vara man. Männen har viktigare saker för sig än att fundera på identiteter.

Med det här resonemanget inleder **Mats Björklund** sitt bidrag till boken *Mänskligt. Vad rör sig i huvudet på en karl?* I boken är han en av tio män som ger sin syn på att vara man.

– I synnerhet bland österbottniska män kan diskussionen om roller avfärdas som ”pjasas”. Det är inte omanligt utan onödigt.

Följaktligen har han inte själv fundrat så mycket på sin mansroll förrän han fick uppdraget att medverka i boken.

– Oavsett vilka roller man talar om så blir de problematiska först när de begränsas. Jämför man mansrollen med den traditionella kvinnorollen är den inte begränsad. Som man har man vidare ramar.

Men det finns områden där mannens roll begränsas. Vid skilsmässor anses mamman oftast vara bättre på att ta hand om barnen.

– På Facebook diskuterade några män nyligen varför läkaren vänder sig till frun då ett par tillsammans söker vård för sitt sjuka barn. Läkaren utgår från att mamman vet hur barnet egentligen mår och pappan är med som chaufför. Vi lever i en värld där männen förutsätts ta mera ansvar för barnen. Men samtidigt släpper man inte fram männen för att ta det ansvaret.

Han har noterat att man ofta diskuterar hur det är att vara pappa när man talar om att vara man i dag.

– Det är en viktig del av att vara man, men rollen måste vara större än så. Mansrollen är svårdefinierad. Det ser man också på de olika texterna i boken. Det finns egentligen inga referenser till hur man ska vara som karl.

Filmerna, i synnerhet James Bond, erbjuder schablonmässiga mansbilder.

– Även om man genomskådar schablonerna måste det ju ändå finnas en gnutta sanning i dem eftersom alla tycker om att se Bond-filmer. Jag tror att det finns män som både tar avstånd från schablonen och de som försöker förverkliga den. Ingen kanske presen-

terar sig som grottman, men i handling lever man ut det.

I boken tillåter sig Björklund medvetet att göra vissa schablonmässiga utsvävningar. Han hävdar att riktiga män inte luktar bensin, utan brännolja.

– Brännolja är mer manligt, det är bara så. Det finns t-skjortor med texten ”Riktiga män luktar diesel”. Bensin är okej, men diesel är bättre. Elbil är omanligt. Det är fascinerande hur självklart det är, man behöver inte ens diskutera det i de rätta kretsarna. På Facebook föreslog någon nyss ett Happy Meal för män, en Big Mac med cigarrer. Jag förstår precis hur han tänker. Ett nikotinplåster med hamburgaren skulle inte alls vara samma sak.

Det finns alltså sammanhang där man bygger upp grottmannen och andra sammanhang där man ska ta avstånd från den. Men hur man ska veta när och var? Det har Björklund inget svar på.

– Kanske det är umgänget som avgör. Att tillsammans jogga med bar överkropp oavsett temperaturen är en grottmannagrej. Både män och kvinnor

TILL VARDAGS jobbar Mats Björklund i en miljö som omges av manliga attribut. Han är lantbrukare i Pedersöre.

småler åt dem som gör det på vintern. Men samtidigt tycker vi att de är lite tuffa. Vi vill både överge grottmannen och ha honom kvar. Kvinnorna betalar ju också inträde för att se Bond-filmerna. **Är mannen i kris i dag?**

– Brottas man med mansrollen kan det finnas ett frö till kris i de dubbla förväntningarna. Det verkar som om samhället inte vet om vi ska kasta ut grottmannen eller inte.

Drakar och prinsessor

Ett annat svar på att vara man erbjuder den amerikanska pastorn **John Eldredge** i sin bok *Ett vilt hjärta*. Han tar till sagobilden av hjälten som dräper draken och räddar prinsessan när han beskriver könsrollerna. Eldredge menar att mannen vill vara hjälten och kvinnan vill vara prinsessan som är värd att kämpas för.

– Jag får en mental whiplash av Eldredge. När jag läste hans bok ropade jag ”jaa!” på varannan sida och på varannan undrade jag om han visste vilket årtal vi lever i.

Björklund tycker att bilden av man-

nen som hjälten och kvinnan som prinsessan strider mot det nordiska jämställdhetstänkandet.

– Men å andra sidan träffar den rätt på vissa punkter. I så fall kan man inte bara vifta bort den för att den inte är politiskt korrekt. Då missar man guld-kornen.

– Eldredges tankar om mannens och kvinnans olikheter handlar inte alls om jämlikhet. Köper jag bilden av att kvinnan vill vara värd att kämpas för innebär det inte att disken per automatik är hennes ansvar.

Samtidigt som Björklund ser det politiskt inkorrekta i den kvinnobilden tror han också att den erbjuder en möjlig förklaring till att ”duktiga flickor” spår sig och presterar: för att vara värda att räddas.

– Jag har lättare att svälja att männen vill göra hjältedåd. Hjältedådet kan definieras hur brett som helst. Det behöver inte handla om att fälla en tolvtaggare, en brunbjörn eller bygga ett hus. Det kan vara att bli en bättre far, och då går man in för det med hull och hår.

”Vi associerar inte mod och handlingskraft med kyrkan.”

Hur ser dagens drake ut?

– Den är olika för olika män. Medförfattaren **Jonas Jungars** drake är att hålla sitt hus varmt. Jag förstår honom. Han slänger några vedklabbar i värmepannan, återvänder till familjen och märker att huset är varmt. Det är ett hjältedåd. Klassiska drakar är husbygget och karriären. Den frånvarande pappan börjar blir en drake. Nu är det viktigt för många män att finnas till hands för sina barn.

Får mannen göra hjältedåd eller trycks han ner om han gör det?

– Hjältar behövs alltid. En del hjältedåd är mera accepterade än andra. Kan du kasta spjut långt eller skida femmilen snabbt så är det hjältedåd som accepteras i Finland. Problemet kan vara att det ibland bara är hjälten som förstår sitt hjältedåd, andra kan tycka att han är onödig. Doping inom idrotten drivs av en längtan efter hjältedåd, det är värt vad som helst att dräpa draken.

Får bara svaga plats i kyrkan?

Varför männen inte tilltalas av kyr-

kan är en fråga som Björklund funde-
rat mycket på.

– Kyrkan är ju till för alla. Där borde det inte finnas en kvinnlig slagsida.

Han har noterat att sängarna inte räcker till då de årliga kvinnoweekenderna ordnas på Pörkenäs medan mansweekenderna ställs in på grund av bristande intresse.

– Männen tilltalas mer av sporadiska grejer. Män fungerar bäst i konceptet bastukväll, men man behöver inte nödvändigtvis ha en bastu. De bästa diskussionerna jag haft med mina manliga vänner har vi fört i garagemiljö. Ordnar du en talkokväll är det flera som kommer. I samtalet under kaffet kan man gå in på djupa frågor.

Här erbjuder Eldregde en möjlig förklaring: kyrkan ger varken utrymme att göra hjältedåd eller att vara farlig.

– Jag tror att det handlar om att kyrkan som institution känns vek. Vi är så angelägna om att kyrkan ska vara en plats för de svaga att man nästan måste vara svag för att få plats. Kyrkan är inte värd sitt namn om den inte bär de svaga, så det kan man inte pruta på.

Han påpekar att kyrkan visserligen besitter en handlingskraft, men den kommer fram bara i extremsituationer som vid katastrofer och skolskjutningar. Kyrkan borde visa den kraften varje dag.

– Bibeln är full av berättelser om mod och handlingskraft. Jesus var full av nåd och mildhet men han drev också ut månglarna ut templet. Vi associerar inte mod och handlingskraft med kyrkan. Kyrkan har blivit ett kommunalt ämbetsverk för sorgehantering.

Att biskopen skulle börja jogga med bar överkropp ser Björklund inte som någon lösning på problemet kyrkan och männen.

– Kyrkan borde kanske aktivare söka sig till de områden i samhället där det hettar till. Där folk sägs upp från sina arbetsplatser. Kyrkan kan inte skicka en protestdelegation till Talvivaara. I stället borde vi engagera oss för de människor som drabbas av det politiska. Kanske kyrkan, i synnerhet lekmännen, kan komma att profilera sig som modiga när kommunerna börjar skära ner sin service.

LONDON. Går det att rädda en utdöende församling? Vad kan man göra för att blåsa in nytt liv? Det kräver helhjärtat engagemang men det går. I Shadwell i östra London har St. Paul's församling gått från tio aktiva medlemmar till över trehundra aktiva på sju år.

Då det döda väcks till liv

TEXT: JOHAN MYRSKOG

Regnet öser som vanligt ner i London en vanlig söndagsmorgon, men inomhus i kyrkan St. Paul's Shadwell i östra London är stämningen god.

Församlingens kyrkoherdelärjunge **Ed Dix** har just meddelat gudstjänstbesökarna att han och hans familj i januari kommer att flytta några tunnelbanehållplatser längre österut till Isle of Dogs för att jobba för en väckelse i ett område med en utdöende församling. Han kommer att behöva ett team frivilliga som känner sig kallade att följa med.

– Vi har utrett om det finns möjlighet att plantera en församling i Isle of Dogs under ett halvår. Och nu har vi fått klartecken av biskopen att flytta dit, berättar Dix.

– Vi kommer att behöva alla frivilliga vi kan få med oss så jag vill uppmuntra er alla att fundera på om ni känner att Gud kanske kallar just er att följa med.

En ny start

År 2005 hade församlingen St. Paul's Shadwell cirka tio aktiva medlemmar, ingen kyrkoherde och var på god väg att stänga sina dörrar för gott. Londons biskop var bekymrad och kontaktade kyrkoherde **Nicky Gumbel** från Holy Trinity Brompton i South Kensington i centrala London. Han ville höra om Gumbel skulle kunna göra något för att rädda den utdöende församlingen i stadens östra del. Holy Trinity Brompton är en populär och välskött församling med hundratals aktiva medlemmar.

Nicky Gumbel, mannen bakom Alphakursen, berättade om situationen för sin församling och efter några månader av bön beslöt man skicka 100 frivilliga under ledning av pastor **Ric Thorpe** till St. Paul's Shadwell för att skapa nytt liv i kyrkan och området – en så kallad församlingsplantering (church plant).

Sedan dess har församlingen ökat från tio till över trehundra medlemmar och man har också hunnit med att plantera två nya kyrkor i närliggande områden. Som bäst genomför församlingen ett tredje planteringsprojekt.

En församlingsplantering innebär att

en mindre grupp från en välfungerande och levande församling flyttar till en kyrka där verksamheten upphört och människorna försvunnit. Visionen är att den utdöende församlingen ska bli levande igen och bli till välsignelse för människorna i området. Gruppen förbinder sig vid att bo i området under en viss tid, ofta flera år, för att arbetet ska vara långsiktigt och för att undvika att det plötsligt inte finns tillräckligt många som engagerar sig i verksamheten.

Sjökaptenernas kyrka

St. Paul's Shadwell i östra London grundades 1657. Med sitt ypperliga läge alldeles vid lasthamnarna blev kyrkan tidigt känd som sjökaptenernas kyrka. Också några kändisar förknippas med St. Paul's. Kapten **James Cook** var församlingsmedlem på sin tid och metodistkyrkans grundare **John Wesley** höll sin sista predikan från kyrkans predikstol innan han dog några dagar senare.

– Det här är en riktig kändiskyrka, säger **Tim Rice** som är församlingsmedlem.

Medan Shadwell industrialiserades allt mer försämrades livskvaliteten i området och invånarnas sociala status sjönk. Från att ha varit ett livligt hantverksområde blev fattigdom och arbetslöshet vardag. Också i dag är Shadwell ett fattigt område och invånarna är till största delen inflyttade muslimer från Bangladesh.

– Jag minns så väl första gången jag steg in i kyrkan, säger Ric Thorpe som har varit kyrkoherde sedan församlingsplanterades.

– Jag tänkte uppgivet att vad ska det bli av det här. Men här står vi i dag och förundras över Guds storhet.

Då Ric Thorpe och hans team första gången kom till St. Paul's möttes de av en fallfärdig, mörk byggnad som knappt hade blivit renoverad sedan den uppfördes 1820. All målfärg i taket hade flagnat, väggar och tak var täckta med avgaser från den övertrafikerade vägen intill och kyrkbänkarna såg ut att falla ihop i vilken sekund som helst. Det var bara att börja rusta upp kyrkan igen.

I dag är St. Paul's Shadwell en ljus och hemtrevlig byggnad med nyreno-

verad toalett och ett stort kök. Framme vid altaret finns en scen med elgitarr, trummor och andra instrument som styrs av mixerbordet längst bak i kyrkan. Några gamla tavlor hänger på de nymålade väggarna.

En plats fylld av liv

– Man vet att man får de bästa människorna med sig då de är villiga att lämna allt för att Gud kallar dem till ett annat ställe, säger **Rod Green** som är pastor och personalansvarig i St. Paul's.

– Det är inget litet steg att lämna sitt nuvarande liv för att se vart Gud leder en. Steget att flytta från rikemanskvarten i det välbärgade centrala London till det fattiga och ruffiga East End är massivt. Skillnaden är enorm mellan de här två områdena fastän de ligger i samma stad, säger Green.

Rod Green har jobbat i församlingen i cirka ett och ett halvt år. Han var inte med när församlingsplanteringen ägde rum.

– De flesta som var med från början är inte kvar längre. De har flyttat till barnvänligare områden, men deras hårda och målmedvetna arbete har resulterat i att kyrkan är mer levande än den någonsin varit förut, säger Green.

Det är lätt att förstå vad han menar. Den första av söndagens tre gudstjänster är en traditionell anglikansk gudstjänst med psalmsång och liturgi. Trots stillheten är de äldre människorna som besöker gudstjänsten rätt spralliga.

– Min granne är från Finland, upplyser mig en äldre dam som heter **Sylvia** då hon skakar hand med mig och jag berättar varifrån jag kommer.

– Du måste komma och hälsa på någon gång, skrattar hon och skyndar vidare till kaffet.

Minglandet är en viktig del av församlingsgemenskapen. I äkta brittisk stil småpratar jag med åtminstone tio personer. Alla frågar mig varifrån jag är och vad jag tycker om London.

Följande gudstjänst börjar genast då den första slutat. Den andra gudstjänsten är främst för barnfamiljer och plötsligt är kyrkan proppfull med barn som skriker och springer omkring. Det finns ingen liturgi i den här guds-

”Att vara lärjunge kostar dig allt du har men samtidigt får du hundrafalt tillbaka. Det är oerhört glädjande och inspirerande att se människors liv förändras.”
Rod Green

tjänsten utan den följer ett ganska ledigt koncept.

Den sista gudstjänsten som ordnas på kvällen besöks främst av unga vuxna. Stolarna är borta och ersatta med små golvdynor. Gudstjänsten kretsar kring lovsång och förbön och är väldigt ledig.

Att följa Guds ledning

Rod Green berättar om det relativt enkla konceptet som församlingen använder sig av.

– Träna lärjungar, förändra närområdet och plantera församlingar. Det är väldigt grundläggande saker som Gud har kallat oss att göra. Älska honom, älska varandra, älska våra medmänniskor och sprid den kärleken vidare till andra platser. Hur det ser ut i praktiken varierar men det här är kärnan för vår livsstil här i St. Paul's, säger Green.

I St. Paul's är gudstjänstgemenskapen viktig men det kristna livet ska inte kretsas kring gudstjänsten. Att människor lever ut sin kristna tro i vardagen är det som i det långa loppet leder till förändring. Genom att engagera människor i olika projekt som att ge hemlösa tak över huvudet eller dela ut mat till fattiga visar man på ett praktiskt sätt att Gud är god och har omsorg också om samhällets utstötta.

– Vi vill utmana människor att våga leva på ett annat sätt och visa vad det innebär att vara kristen.

Rod Green poängterar också att man själv växer i tron då man gör något för andra.

– Det är spännande att leva fullt ut i Guds kallelse. Att vara lärjunge kostar dig allt du har men samtidigt får du hundrafalt tillbaka. Det är oerhört glädjande och inspirerande att se människors liv förändras då de kommer till tro. Vi tröttnar aldrig på det.

– Då man ser de massiva behov som finns i vårt samhälle så spurras man att nå ut och finnas till för de människor som behöver det mest, säger Green och tillägger att det inte är något som kommer ur en själv utan från Gud.

– Allt handlar om passion för Jesus. Med den orkar du gå vidare också de dagar då du känner att du egentligen inte orkar.

ST. PAUL'S Shadwell-församlingen i London höll på att läggas ner men är i dag en levande och dynamisk församling. Rod Green är församlingens personalchef och en av prästerna.
FOTO: MATHIAS SALO

PRESENTATION

Ingen rustning

Ska man följa sitt samvete och vad betyder det att följa sitt samvete? Bland annat den frågan brottas huvudpersonerna i **Paul von Martens** novellsamling *Omsorg* (Sahlgrens) med.

Samlingen innehåller många starka berättelser. Den som talar till mig mest handlar om kyrkoherden Vilhelm som omvärderar sin syn på kvinnliga präster: från att ha varit emot blir han för. Den är intressant för att den inte enbart fastnar i teologiska frågor – i själva verket handlar den ganska lite om teologi – utan i stället fokuserar på psykologin. Hur går det för en människa som byggt upp sin identitet kring en bestämd hållning i en fråga? Vad händer när hon ger upp den identiteten? Är hon längre den människa hon var?

von Martens har omgett sin kyrkoherde med kvinnliga kolleger som ger honom grattiskort samtidigt som vännerna känner att han är klippan som svek, rent av någon som valde att förneka Herren. Biskopen missförstår honom och själv förlorar han förtroendet för den institution han kallar "folkreligionsanstalten".

Den leda och den trötta upprorsanda fader Vilhelm drabbas av återkommer i flera av novellerna. Texterna kritiserar dem som har makt och som söker de lätta, populistiska lösningarna. "Det är alltför många som går omkring och skramlar med sina rustningar. Min rustning ligger nu någonstans vid vägkanten", skriver von Martens.

I *Omsorg* bidrar också åldrandet till att rustningarna läggs på hyllan. När alla kläs av blir bara en sak kvar: kontakten mellan två människor i nuet. Lite ömhet, en kram och en delad måltid.

■ SOFIA TORVALDS

Du talar som Bibeln

VÅRT SPRÅK. Min vän hade hängt med i kyrkbänkarna sedan barn. Det präglade också hans språk. "Du talar ju som Bibeln", fick han höra i skolan. Men bibeltrådarna i vårt dagliga tal är starkare än många vet om.

TEXT: MAY WIKSTRÖM ILLUSTRATIONER: MARIA LASSÉN-SEGER

En fartdåre som gick till historien

MAN KAN skynda sig. Man kan ha oerhört bråttom. Och så kan man fara fram som ett jehu. I det stadiet har förmågan att tänka klart antagligen blivit kvar på hatthyllan hemma i tamburen.

Det händer alla ibland, men för Jehu i Kungaböckerna var det en livsstil. Jehu var överbefälhavare för den israelitiska kung Achavs stridsvagnar. Han försvarade rikets norra frontlinje, med ortnamn som känns rätt dagsaktuella: Damaskus och Assyrien. Israelerna hade allierat sig med fenicierna i striden. Alliansen med fenicierna ledde så småningom till att israeliternas egen religion fick synkretistiska drag. När den gamle kungen dog och hans son tog över skedde en kupp. Profeten Elia smorde Jehu till kung för att han skulle göra slut på orättfärdigheterna. Jehu stormade mot kungens läger. Det är i det sammanhanget en av vaktposterna faller omdömet som avslöjar hans ökända trafikvanor: "Det måste vara Jehu, Nimshis son – han kör som en vettvilling" eller som det hette i översättningen från 1917: "såsom en vanvetting".

Efter kuppen bröt Jehu med fenicierna och slöt fred med de gamla fienderna assyrierna. Han finns förevisad på den svarta obeliskens på British Museum. Där är Jehu betydligt spakare: han bugar sig underdånigt för den assyriske kungen Salamanassar som han fick lov att betala krigsskuld till.

2 KUNG 9

När föll fullkomligheten på marknaden?

PRESENTATIONSRUNDAN GÅR. Sist i turen står den där ena som sköter det mesta. Vare sig han eller hon gör det med glans eller darr på ribban är det ofta just de som presenterar sig som firmans, bandets eller föreningens *allt i allo*. Åtföljt av ett lätt urskuldande leende: "Jag är allt i allo här" eller för att ytterligare ta ner det ännu ett snäpp: "Jag är lite allt i allo."

Allt i allon världen över, råten på er! Bibeln ger er stöd från högsta chefen!

När och hur kursen för allt i allot föll bort är ett mysterium. Sorgligt nog gäller detta också i dagens hetsigt specialiserade samhälle. På spetskunnandets vassa gaffel trillar allt i allon lätt mellan piggarna. Ändå vet alla mycket väl att det inte skulle bli till något utan denna handyman på engelska, Mann für alles på tyska eller homme à tout faire på franska – och alla deras kvinnliga diton. En förklaring skymtar

kanske fram i den ovanligare synonymen faktotum. Det kommer från latinets "fac totum" (Gör allt!), i imperativ alltså. Det vill säga: en underordnad tjänare som kan kommenderas att göra precis vad som helst. Underdånighet och kommando är begrepp som har smakat beskt hos oss sedan upplysningstiden.

Men allt i allots bibeltrådar handlar om något helt annat. "Allo" är den gamla böjningsformen av ordet "allt". I kombination med prepositionen "i" fick den dativformen "allom" alltså: "allt i allom". Vem är det då som blir allt i alla? Jo, Gud själv på fullkomlighetens dag enligt första Korinthierbrevet: "Men när allt har lagts under honom skall Sonen själv underordna sig den som har lagt allt under honom, så att Gud blir allt, överallt."

1 KOR 15:28

Nyinspelat på orgeldoldis

MUSIK

Orgelmusik i Snappertuna

Organist: Anders Storbäck

Det har redan gått åtta år sedan organisten **Anders Storbäck** gav ut skivan *Orgelmusik i Fagervik*, inspelad på Finlands äldsta spelbara orgel. I höst kom

uppföljaren *Orgelmusik i Snappertuna*.

Orgeln i lilla träkyrkan i Västnyland är byggd av den estnische orgelbyggaren **Gustav Normann** som under sin verksamhet på 1800-talet byggde hela fyrtio orglar, varav sju i Finland. Orgeln i Snappertuna har ljudit i 128 år och att spela på den är enligt Anders Storbäck både

de angenämt och inspirerande.

Ljudbilden är mycket behaglig och inspelningen av hög kvalitet. Det är över huvud taget inga problem att föreställa sig att man sitter i den lilla korskyrkan från 1600-talet när man lyssnar på skivan.

Jakobstadsfödda Storbäck har låtit repertoaret präglas av den gamla miljön i Snappertuna och har bland annat valt att

spela musik av **John Stanley** (1713–1786), **Johann Ludwig Krebs** (1713–1780) och **Johann Pachelbel** (1653–1706). Fem kompositioner av **Johann Sebastian Bach** (1685–1750) ryms också med.

Storbäck, som utbildat sig vid Sibelius-Akademien på 70-talet och gjort orgeldiplom 1987 efter privata studier för **Kari Jusila**, lär för tillfället ska arbeta som busschaufför. Hans behandling av Snap-

pertunaorgeln är så gott som klanderfri – resolut men varsam. Personligen uppskattar jag mest hans tolkning av det äldsta materialet på skivan, *Canzoni alla Francese* av **Girolamo Frescobaldi** (1583–1643).

■ CHRISTA MICKELSSON

Fram med förstöringsglaset

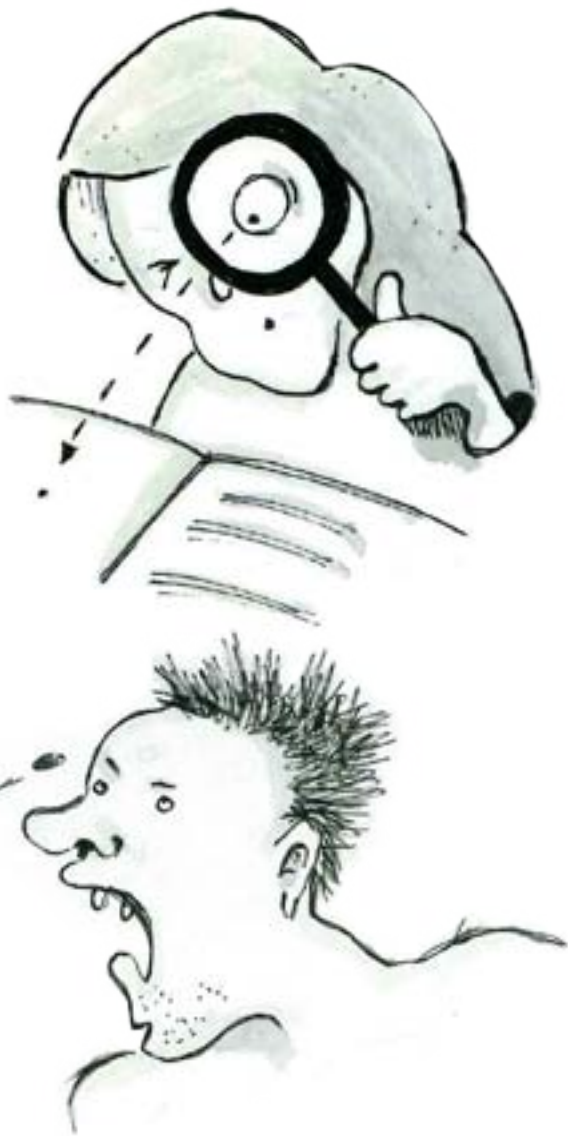
NÄR NÅGOT är fullständigt dunkelt förstår man inte *ett jota*. Med andra ord: absolut ingenting. Också det här ordet har en biblisk bakgrund, med ett pedagogiskt syfte. Jotat hittar man i samband med Bergspredikan, i en av Nya testamentets mest kända passager i Matteusevangeliet.

Förutom saligprisningarna, uppmaningarna att älska sin nästa och bönen Fader vår talade Jesus också om sitt förhållande till den judiska lagen. Den såg varje jude som sin plikt att leva efter. Skulle de sluta med det nu? Jesus ville göra klart att han har kommit för att uppfylla – men inte upphäva – lagen: ”Sannerligen, innan himlen och jorden förgår skall inte en enda bokstav, inte minsta prick i lagen förgå; inte förrän allt har skett.”

Den minsta pricken i det hebreiska alfabetet som den förpliktande lagen, Torah, var skriven på var verkligen mikroskopiskt liten. Det handlar om bokstaven yod (י). När det Jesus hade sagt och gjort så småningom skrevs ner av hans efterföljare använde de världsspråket grekiska – där ”yod” blev ”jota” det vill säga motsvarigheten till ”i”.

MATT 5:18

å det
RA
KRETI
och
Allt PLETI
Allo

Han bossade för (ähum) ... resten

NÄR MAN talar om *kreti och pleti* är det ett lätt nedlåtande sätt att säga ”vem som helst”. Dyker *kreti och pleti* upp i fina sammanhang borde de uppenbarligen helst inte vara där. De representerar den breda allmänheten ur elitens perspektiv eller som Nordisk Familjebok från 1911 uttrycker det: ”personer utan börd, bildning eller samhällsställning”.

Kreti och pleti fanns det gott om redan på biblisk tid. De ingick till och med i den stora kung Davids livvakt. Krigarkungen erövrade både landområden och krigsfångar under sin framgångsrika regeringsperiod. Andra Samuelsboken redogör för hur han satte ordning på sitt rike och en utförlig namnlista räknar upp dem som hade fått höga poster både militärt och administrativt. Joav var överbefälhavare och Joshafat kansler. Seraja var rentav kungens sekreterare. Näst sist i listan hittar man stackars Benaja, Jojadas son.

Benaja förde befälet över två utländska folkslag som allmänt sågs som busar, men som var oslagbara krigare. Enligt Karl XII:s bibel: ”Benaja, Jojada son, var öfver Crethi och Plethi ...”

I de nyare översättningarna har namnen reviderats till kereteer och peleteer, som var två filisteiska folk. Klingar det vagt bekant? Jovisst, storskrävlaren Goljat som föll för Davids stenslunga var av samma härkomst. I fyrtio dagar i sträck hävde jätten ur sig det värsta han kunde om israeliterna, deras krigare och Gud. När David dök upp ”nedkallade filistén sina gudars förbannelse över honom”. Sedan small det som bekant. Men Goljat måste ha varit sällsynt grov i munnen. Behovet av att evigt stadfästa Goljat och hans folk som tolpar har tydligen hängt med ända in i vår tid.

2 SAM 8:18, 1 SAM 17

Torrare än så blir det inte

PENGARNÄ PÅ banken och pappren på ... ja ... hur som helst. Uttrycket att *ha sitt på det torra* används ofta anspråkslöst av dem som har det mesta i livet väldigt bra ställt.

I bakgrunden ligger det ”våta” och hotande, nöden, som man alltså har hållit sig undan ofta med god marginal. I dag har de som har sitt på det torra sällan ens blivit blöta om tårna. Åtminstone inte om man jämför med upphovsmännen till uttrycket.

Bakgrunden handlar om israeliterna som under Moses ledning flydde från den ilska faraon ur Egyptens land. Faraon ångrade som bekant att han hade släppt iväg dem och sände sin här efter folket. Vid Röda havet hann han ifatt israeliterna och det såg verkligen illa ut för dem.

Här kommer storyns höjdpunkt: Andra Moseboken – eller Exodus – berättar om hur Gud öppnar en väg genom havet så att israeliterna kunde traska över torrskodda.

Värre gick det för förföljarna. De gav sig också ut i havet. Men när de var halvvägs och israeliterna var över på andra sidan slöts havet igen. För Faraos här blev strapatsen en våt historia.

2 MOS 14:21–33

Vad berättar dina julkort?

ADVENT. Nu efterlyser Kyrkpressen berättelser om julkortet du inte glömmert.

Julen kommer, julen går – och julkorten slängs i pappersinsamlingen. Men ibland väljer man att spara ett. Varför?

KP:s adventsserie presenterar i år julkort som har en berättelse. Berättelsen kan handla om små-

ra saker som krig och förluster. Den kan också handla om ljusa saker: som att barn föddes och familjer kom samman. I varje adventsnummer presenterar vi några kort som varit viktiga för någon.

Har du ett fint julkort i dina gömmor – och en kort berättelse om varför kortet är viktigt? Tipsa KP-redaktionen genom att

skicka e-post på adressen redaktionen@kyrkpressen.fi eller skriva till Kyrkpressen, Sandvikskajen 13, 00180 Helsingfors. Märk kuvertet ”julkort”.

■ SOFIA TORVALDS

Ensam vuxen i vardagen

BOOK

Vardagshjälte 24/7 – Om att vara ensamförälder

Redaktörer: Anki Westergård & Malin Wikström.
Förlag: Schildts & Söderströms 2012

Nu när min egen ”unge” är utflugen ur boet och jag känner så stor saknad efter den tid då han och jag var ett gemensamt hushåll är det mest bara ljusa och glada minnen som gör sig gällande. Därför ger det mig små – kanske nyttiga – chocker att läsa antologin *Vardagshjälte 24/7*. Plötsligt minns jag att det kunde vara jobbigt också, ibland riktigt jobbigt, att vara ensam mamma.

Ensamförälder blir man av olika orsaker och i boken skriver tolv kvinnor och sex män om hur de hamnat i rollen som ensam vuxen och om hur vardagen ser ut. Det är ingen tillfällighet att de ensamma mamorna är fler än papporna, det speglar den samhälleliga verkligheten. Men antalet män som sköter barn ensamma ökar (delvis på grund av att systemet med vecka-vecka-bonde blir vanligare) och förhoppningsvis kommer det att ändra på hur samhället och enskilda människor ser på ensamföräldrar. Det män har egen erfarenhet av får för det mesta mera uppmärksamhet.

Skilsmässa, den andra förälderns död, oplanerad graviditet, stark önskan att få barn trots att ingen partner hittats – eftersom orsakerna är olika skiljer sig skribenternas historier från varandra. Det gör att boken är omväxlande och fängslande. Upplevelserna blir ganska olika om en förälder blir ensam på grund av ett dödsfall eller om det varit ett medvetet beslut att få barn genom inseminering.

Med nödvändighet blir upplevelsen mycket olika för den som har ett bra jobb och ett stort kontaktnät än för den som är arbetslös och i vidare mening ensam. Här upplever jag en liten slagsida i den annars på många sätt angelägna (och välskrivna) boken. Nästan alla medverkande är högt utbildade och välartikulerade personer som i sina texter vittnar om att de fått

mycket hjälp av släkt och vänner. Verkligheten ser ofta helt annorlunda ut.

Även om det är bra att boken understryker att det finns många enföräldersfamiljer som lever en god vardag ger det en lite skev bild av verkligheten. Av egen erfarenhet vet jag att livet som ensam mamma stundvis kan vara oerhört krävande också för den som har en stödjande omgivning och nägorunda ordnad ekonomi. Men hur är det inte för den som har ett tungt och illa betalt jobb, som dagligen oroar sig för hur pengarna ska räcka och sedan bär hela lasset med både det praktiska och själva uppfostrandet? Det vågar jag knappt tänka på – och det vill många beslutsfattare inte heller göra med tanke på den skattepolitik som förs i dag.

Det kunde någon ha gått närmare in på – de politiska beslut som fattas och som direkt drabbar ensamföräldrar. Flera skribenter snuddar vid problematiken, men en klar och avslöjande text av en insatt forskare skulle ha gett boken ett stort mervärde.

Denna lilla invändning till trots är *Vardagshjälte 24/7* en bok som jag mycket gärna skulle sätta i händerna på dem som aldrig behövt klara en familjevardag som ensam vuxen. Inte skadar det heller att den som är i samma situation får känna igen sig och jämföra med sina egna tankar och känslor. Jag både smålog igenkännande, fick aha-upplevelser och grät under läsningen. Och gladdes åt att alla skribenter, liksom jag, tycker att livet med barnet/barnen trots besvärligheterna är något man aldrig någonsin skulle välja bort.

■ HEDVIG LÅNGBACKA

Mixa och Matcha

FRÅGESPORT. Mixa och matcha dina kunskaper i Kyrkpressens frågesport. Vår femtonde tävlande är **Mikael Björklund**. Konstruerad av Jesper von Hertzen.

MEDTÄVLARE MIKAEL BJÖRKLUND

Namn: Michael Björklund.
Ålder: 37.
Yrke eller titel: Kock.
Hemort: Finström på Åland.
Favoritidrottsgren eller -lag: Ishockey och FC Liverpool i fotboll.
Favoritmat och -dryck: Ärtsoppa och mjölk.
Lyssnar helst på: Andrea Bocelli.
Rekommendera en bok!: Min Nordiska Mat av Michael Björklund.
Tråkigaste hemgörat: Stryka kläder.
Min åsikt om frågesporter: Jätteroligt men det är synd att man ska vara så dålig.
FRÅGESPORTSRESULTAT: 5/25.

BIBLISKA KVINNOR OCH SLÄKTSKAP

a) Sara	1) Hustru till Abraham och mor till Isak
b) Rebecka	2) Hustru till Isak och mor till Esau och Jakob
c) Lea	3) Syster till Aron och Mose
d) Miriam	4) Mor till Kain, Abel och Set
e) Eva	5) Dotter till Laban och hustru till Jakob

Resultat: 1/5

FLYGBOLAG & HEMLAND

a) Varig	1) Indonesien
b) Tap	2) Indien
c) Lot	3) Polen
d) Garuda	4) Portugal
e) Kingfisher	5) Brasilien

Resultat: 0/5

KVINNLIGA RIKSDAGSLEDAMÖTER & PARTI

a) Outi Alanko-Kahiluoto	1) Samlingspartiet
b) Miapetra Kumpula-Natri	2) SDP
c) Marjo Matikainen-Kallström	3) De gröna
d) Pirkko Ruohonen-Lerner	4) Centern
e) Sirkka-Liisa Anttila	5) Sannfinländarna

Resultat: 2/5

EUROPEISKA LÄNDER & FÄRGER I DERAS FLAGGOR

a) Belgien	1) Röd, vit, blå
b) Luxemburg	2) Röd, vit, grön
c) Rumänien	3) Blå, gul, röd
d) Ungern	4) Svart, gul, röd
e) Litauen	5) Gul, grön, röd

Resultat: 0/5

HISTORISKA PERSONER & SJÄLMORDSSÄTT

a) Fältmarskalken Herman Göring	1) Sköt sig
b) Målaren Vincent van Gogh	2) Knivhögg sig
c) Författaren Virginia Woolf	3) Förgiftade sig
d) Terroristen Ulrike Meinhof	4) Hängde sig
e) Kejsaren Nero	5) Dränkte sig

Resultat: 2/5

Svar:
Biblska kvinnor och släktskap: a-1, b-2, c-5, d-3, e-4
Flygbolag & hemland: a-3, b-2, c-1, d-5, e-4
Europeiska länder & färger i deras flaggor: a-4, b-1, c-3, d-2, e-5
Historiska personer & självmordssätt: a-3, b-1, c-5, d-4, e-2

Världshuset följer den hållbara utvecklingens principer. Vi är nu godkända som medlem ECEAT Suomi ry

Majatalo Box Bed & Breakfast Vårdshus
Spjutsundsvägen 103, 01190 Box - Sibbo
www.boxvardshus.fi
tel 050 59 24 255 / Gustav Söderström
(slow food östra nyland's ledare)

VARIATORREMMAR TILL ALLA MÄRKEN
www.kumi-jarvinen.com

Betjäningen som fungerar! GUMMI STÄLLET

GUMMI-JÄRVINEN AB
Remmar, remskivor, slangar, o-ringar, stefa-tätningar, mannhjul, lyftbälten, tejp.
TEGELBRUKSGATAN 47, 65100 VASA 06-317 4044, 317 2629 FAX 06-312 6288

Nykarleby begravningsbyrå
Stefan Lindgård
Topeliusplanaden 23, 66900 NYKARLEBY (bredvid Midinette)
Tel. 06-722 0369 eller 0400-913 090
www.begravningsbyra.fi
Auktoriserad av Finlands Begravningsbyråers Förbund

BLOMSTERAFFÄR KUKKAKAUPPA FANT

Från oss hittar du rådgivning för alla tillfällen.
Med oss kommer du alltid ha ett bra resultat i ditt köp.

Placerad vid 54 700-77 000 till 52, 50 000-54 000
Årskostnad: 54 000
Begravningsbyråer i Finland: 5
Tel / puh 06-522 2544

LIVE NATION PROUDLY PRESENTS

THE Real GROUP CHRISTMAS CONCERT

sön 16.12 kl. 15.00
Finlandiahuset Helsingfors

Biljetterna: 59/49/44 euro + ev. exp. kostnader

lippupalvelu
ticketmaster Suomi
0600 10 800 (1,96 € / min. + pvm.)
0600 10 020 (6,79 € / puh. + pvm.)

Events Club
www.eventsclub.fi

LIVE NATION FI

Annonsera i Kyrkpressen!

KP
KYRKPRESSEN

Med en annons når du hela Svenskfinland.
Spara energi och pengar!

Kontakta våra annonsförsäljare:
Björn Sten 0400 012 390,
Leif Westerling 050 329 4444, Jonny Åstrand 050 092 4528
Eller via e-post: annons@kyrkpressen.fi

Annonssinfo på www.kyrkpressen.fi

En dörr på glänt Delta i barnbokstävlingen som pågår till 11.1. 2013! Skriv en bok för barn i läsåldern med temat "En dörr på glänt". Bidrag lämnas in anonymt med namn och kontaktuppgifter i ett separat, slutet kuvert. Märk försändelsen "En dörr på glänt". Utförligare uppgifter på www.fontanamedia.fi www.fontanamedia.fi Fontana Media	JULMARKNAD Välkommen att fynda böcker 29-30.11 kl.10-18 Kulturhuset Grand i Borgå, Biskopsgatan 28	ADVENTSBOKFIKA Hedvig Långbacka, Thomas Lundin, Henrik Huldén diskuterar vinter- och juldikter 3.12 kl.13.00 24,90 Sjung stjärnor! Red. Thomas Lundin Hedvig Långbacka Luckan i Helsingfors, Simonsgratan 8
---	--	---

UR EVANGELIET

”Sannerligen, vad ni har gjort för någon av dessa mina minsta som är mina bröder, det har ni gjort för mig.”

Läs mera i Matt. 25:31-46.

OM HELGEN

Allvaret och hoppet

Domsöndagen är kyrkoårets sista söndag och som den sista i raden handlar den också om tidens slut: när Jesus återvänder och människan får möta Gud ansikte mot ansikte.

Domsöndagen är allvarets och hoppets söndag. Den uppmanar oss att tänka över hur vi lever och påminner oss om att de val vi gör får följder. Samtidigt lovar den också befrielse från det som är ont och gör ont i våra liv.

RUNT KNUTEN

”Klipp och klistra av hjärtans lust!”

Adventspyssel för hela familjen i Matteuskyrkan lö 24.11 kl. 10-12. Ingen förhandsanmälning!

LUST ATT VARA MITT I SMÖR ÖGAT - NÄR ER FÖRSAMLING HAR NÅGOT EXTRA PÅ GÅNG?

Platsen i högerkrysset ger annonsören synlighet i hela landet, fri utformning och fyrfärg i storlek 81 x 55 mm för bara 150 euro inklusive moms!

Gäller endast församlings- och kyrkligt realterade annonser.

2 X 55 / PRIS 150 €

INSIDAN

Ansvarig redaktör: Erika Rönngård, (09) 612 615 50, annons@kyrkpressen.fi

Annonsera i Kyrkpressen! Björn Sten 0400 012 390, bjorn.sten@kyrkpressen.fi Leif Westerling 050 329 4444, leif.westerling@kyrkpressen.fi Jonny Åstrand 050 092 4528, cjcenter@malax.fi

BETRAKTELSEN PIA KUMMEL-MYRSKOG

För att de ska veta

UTTRYCKEN ”DE YTTERSTA TIDERNA” och ”dom” oroar, ger skuld känslor och kanske skam. Att bli dömd. Vi slår ifrån oss. En film om de yttersta tiderna går an och vi njuter av den skräckblandade förtjusning som den ger. Men det är på bioduken. Vi vill inte uppleva det på riktigt i våra egna liv.

Ändå är Jesus tydlig i evangeliet. Oberoende av om det är en liknelse eller en exakt beskrivning av hur det kommer att gå till är textens kärna klar. På domens dag kommer vi alla att uppleva det på riktigt. Ingen är åskådare.

När Jesus berättar detta för lärjungarna väntar hans egen dödsdom i Jerusalem. Det är bara två dagar till påsk, det vi senare har börjat kalla långfredag. Han ska med sin kropp, själ och ande vara hela världens skapelse. Nu ska han vet vad det innebär att vara orolig, rädd och dömd.

Han vill inte skrämmas. Han vill inte heller hämnas. Han är som alltid på lärjungarnas sida och berättar för att de ska veta. Han ska snart bli utlämnad åt människor men det kommer en dag när människorna blir utlämnade åt honom. Det bör de känna till.

Men varför måste det finnas en dom? Bibeln lär att Jesus älskar oss och räddar oss, varför måste han också döma oss?

Gud vill återgå till sin ursprungliga skaparplan. ”Kom”, säger Kungen i texten till de rättfärdiga. ”Överta det rike som har väntat er sedan världens skapelse.” Nu ska den äntligen bli av, den där gemenskapen med Gud i ett paradiset där inga behov bor och där döden inte finns. Synden kommer aldrig mer att komma in dit. För att vara med i gemenskapen måste vi bli lika Gud. Annars kommer vi inte in. Det är som en omöjlig kemisk förening. Men det är just det som rättfärdig betyder. Färdig för Guds rike på rätt sätt, och det blir man helt enkelt genom att tro på Gud.

Domsöndagen är den sista i raden av några söndagar med temat dom och död. Så har kyrkan firat sitt kyrkoår i flera århundraden. Men över domsöndagen sipprar det också in lite ljus. Det kommer från adventstiden som står för dörren. Då kommer Jesus inridande under jubelrop och väntan på det lilla barnet – livet – börjar. Kristus Domaren blir åter Kristus Frälsaren. ”Därför klarar också kyrkan av att varje år på nytt fira sin Domsöndag i självranne sakans allvar”, menar biskop Bo Gertz. ”Vi får nämligen alltid hålla Herrens stora dag för våra ögon.”

”Känn ingen oro”, säger Kristus. ”Tro på Gud och tro på mig. I min Faders hus finns många rum. Skulle jag annars säga att jag går bort för att bereda plats för er?”

Pia Kummel-Myrskog är präst och jobbar på Kyrkostyrelsen.

#bönetwitter

”Låt oss leva i hoppet om nya himlar och en ny jord, där rättfärdighet bor.” Följ Kyrkpressens böne-tweet på sökordet #bönetwitter

HELGENS TEXTER

FÖRSTA LÄSNINGEN Dan. 12:1-3

ANDRA LÄSNINGEN Upp. 20:11-21:1

EVANGELIUM Matt. 25:31-46

Domsöndagen, Kristi konungaväldes söndag. Temat är ”Kristus, Herre över allting”.

PSALMFÖRSLAG

139, 143, 432, 140, 203 (N), 164. Psalmerna är valda av Tor Lindgård.

I KLARSPRÅK

Kyrkoåret är kyrkans sätt att dela in året. Det inleds med första advent och avslutas med Domsöndagen.

Kyrkoåret har sina rötter i det första århundradet efter Kristus och anger temat för de olika söndagarna. Under ett kyrkoår hinner man gå igenom de stora kristna högtiderna, men de söndagarna i kyrkoåret behandlar också andra viktiga händelser under Jesu liv och tar upp viktiga teman. Kyrkoåret delas också in i jul- påsk- och pingsttiden. Höjdpunkten för kyrkoåret är påskens som vi förbereder oss för under fastetiden.

Källa: evl.fi m.fi

KALENDERN 23-29.11

DOMPROSTERIET

■ BORGÅ Lö 24.11 kl. 18: Med orgeln genom kyrkoåret – domsöndagen, Minna Wesslund Sö 25.11 kl. 10: Gudstjänst i Kullo bykyrka, Smeds, Tollerander Kl. 12: Högmässa i domkyrkan S Lindgård, Puska, Tollerander lägerdeltagare. Kollekt: Finlands Kristliga studentförbund kl. 14: Andakt i Wittenbergsgatans pensionärsbostäder, Smeds kl. 19: Purcell-konsert, Finlandska kammarkören, bleckblåsarkvarett, dir. Eric-Olof Söderström, Julia Tamminen, orgel On 28.11 kl. 19: konsert, Eino Grön för Koivulan tuki ry To 29.11 kl.14: Kråkökretsen samlas i Sjötorp, nattvard, Wilén Fre 30.11 kl.18: Adventsandakt i S:t Olofs kapell, Pellinge, Puska, Tollerander Lö 1.12 kl.11-14: Adventspyssel förshemmet, Geisor, S Lindgård. Materialavgift 3€, möjlighet till lunch 4 €

■ LAPTRÄSK Sö 25 kl 10: Mässa i kapellet (Obs! plats), CÅ, VT, ibruktagande av den nya ambon (läspulpeten) tillverkad av Åke Svenskberg, Vervoce medverkar med sång. Efteråt Missionens kyrkkaffe i församlingshemmet, lotteri. Taxi. On 28 kl 9.15: Barnens adventsgudstjänst i kyrkan, CÅ, VT. Alla välkomna! kl 9.30: Vuxen-barn i fh kl 14.15: Barnklängen 1 och 156.15 Barnklängen 2 i fh To 29 kl 14: Mission i fh

■ LILJENDAL Högmässa: Sö 25.11 kl 10 i Sävträsk kapell. HD/AJ. Vuxen-Barngruppen: ti 27.11 kl 10-12 på Kantorsgården, on 28.11 kl 10-11.30 på Annagården.

■ LOVISA Födelsedagsfest: för inbjudna gäster to 22.11 kl. 15 i Församlingssgården Gudstjänst: sö 25.11: kl. 12 i Lovisa kyrka, af Hällström, Kantola Pensionärsföreningens födelsedagsfest ti 27.11: kl 13 för inbjudna jubilarer som fyllt år under sommar-höst, i Församlingssgården Morgonkaffe to 29.11: kl. 8:30 i Tikva Barnens adventskyrka to 29.11: kl 9.30 i Lovisa kyrka Vinterskriban lö 1.12: kl 12-17 i Tikva

■ PERNÄ Diakonibasar i Tervik: sö 25.11 kl. 13.00, Minna Silfvergrén, Ingegerd Juntunen, Paula Jokinen. Radierad Taizémässa: sö 25.11 kl. 18.00 i kyrkan, Minna Silfvergrén, Paula Jokinen.

Pensionärssamling: to 29.11 kl. 12.00 i Sarvialä Byagården, Ingegerd Juntunen. De ensammas julmiddag: sö 9.12 i Sockenstugan efter den tvåspråkiga högmässan som börjar kl. 10.00 i kyrkan. Anmälningar till diakonissan 27.11-30.11 kl. 9-12 tel. 040-5236906.

■ SIBBO sibbosvenskaforsamling.fi SIBBO KYRKA: Sö kl 12 mässa Magnus Riska, Lauri Palin. Kaffé i kyrkan. N Paipis bykyrka: Sö kl 10 mässa Riska, Palin. Kyrkobrodererna: Fr kl 19 23.11 hos K-G Skogberg Petasv 29. Tanzaniakväll. Servicehuset Linda: On kl 18 veckomässa, Riska, Anders Ekberg. Diakoniauktion: To kl 19 22.11 i Kyrkoby församl.hem . Inledn. andakt Helene Liljeström. Adventsutfärd: Må 3.12 kl 8.30-16.00. Anmälningar senast 23.11 tfn 2391005 kl 9-12. Busstidtabell i KP 29.11.

HELSINGFORS PROSTERI

■ JOHANNES www.helsingforsforsamlingar.fi/johannes Fre 23.11 Sista anmälningssdagen till sorgegruppen: med karin.salenius@evl.fi/050 3800 867. Kl.10: Familjeträff i Hörnan. Högborgsgatan 10, ingång via gården. Ollberg. Kl.12: Veckolunch i Högborgssalen kl.12-13.30. Högborgsgatan 10 E, vän 2. Frivillig avgift. Sö 25.11 Kl.10: Högmässa i S:t Jacobs kyrka. Sundblom Lindberg, Löfman. Kyrkkaffe. Kl.12: Högmässa i Johanneskyrkan. Audas, Sundblom Lindberg, Almqvist. Manskören Manifestum. Kyrkkaffe. Kl.17: Kvällsmässa i Tomas kyrka. Audas, Böckerman. Carolina Edström med celloelever. Kl.18: Kaj-Erik Gustafssons 70-års festkonsert i Johanneskyrkan. Manskören Revalia, dir. Hirvo Surva. Kammarkören Voces Musicales, dir. Kaspar Mänd, Jaanika Kuusik sopran, Sixten Enlund, orgel, Kaj-Erik Gustafsson, orgel. Fritt inträde, programblad 10€. Må 26.11 Kl.10: Tomas familjeträff i Tomas kyrkas dagklubbsutrymmen. Frände. Kl.11: Cellträff ”Guds närvaro i vår samvaro”. S:t Jacobs kyrka. Gertrud Strandén (09 679 576). Kl.17.45: Samtalsgruppen ”Bibel, tro och tvivel” i Tomas kyrka. kisa.korkman@gmail.com, Frände. Ti 27.11 Kl.12: Lunchmusik i Gamla kyrkan. Pekka Suikkanen. Kl.13: Träffpunkt för seniorer & daglediga. Högborgsgatan 10E vän 2. ”Boktips inför julen” med Madeleine Wessman. Ahonen, Löfman.

On 28.11 Kl.13: Karl Augustsson tar emot julgävor (kläder, leksaker, konserver, hygienartiklar) till Lettland utanför S:t Jacobs kyrka kl.13-14.30. Kl.14: Sjötorpet. Högborgsgatan 10E. Ollberg. Kl.15 Diakoniträffen öppet hus (se ovan) S:t Jacobs kyrka. Salenius. Kl.15: Mariakretsen, Tomas kyrka. Frände. Kl.18: Kvällsmässa i Gamla kyrkan. Busck-Nielsen, Böckerman, Enlund. To 29.11 Kl.19: Regnbågscafé i Hörnan. Högborgsgatan 10, gatuplanet. Ray.

■ MATTEUS Matteus hemsida: www.matteus.fi MATTEUSKYRKAN: Åbohusv. 3 Fr 23.11 kl. 18-21: ungdomskväll (2 vän). Kl. 18 ungdomsmässa & servering, kl. 19-21 ungdomskväll. Lö 24.11 kl. 10 - 10.45: Klapp & klang (9 mån-4 år med vuxen) med Anna Brummer(2 vän). Ingen anm. Lö 24.11 kl. 10-12: adventspyssel för hela familjen. Möjlighet att pyssla julkappar till släktingar eller dekorationer till hemmet. Materialet fixar vi gratis. Kom med hela familjen, med en kompis eller på egen hand. Församlingens hjälpledare finns på plats för att hjälpa till när det behövs. Vi avslutar med en gemensam sång- och andaktstund (2 vän). Ingen anm. Sö 25.11 kl. 12: högm, Forsén, Brummer. Söndagsskola. Kyrkkaffe. Sö 25.11 kl. 17.30: förbönstund (2 vän). Mera info: Karin Degerman. Sö 25.11 kl. 18: ”Härlighet” kvällsmässa, Forsén, Daniela Forsén, Staffan Strömsholm. Kvällste i Matteussalen. Må 26.11 kl. 18: samlas kvinnor mitt i livet. Vi bakar pepparkakor. On 28.11 kl. 18.30: bibelskola, lär känna din Bibel. Vi studerar Bibeln och Bibelns värld. Vi fördjupar vår bibelkunskap. Kvällens tema: Korint – glädje och sorg (1 Kor. 1-16). Mera info: Lars-Olof Ahlfor, (09)2340 7323. Ingen förhandsanmälan.

■ PETRUS www.petrusforsamling.net fr 23.11: - kl. 10 Musiklek: i Haga, Hagasalen, Vespervägen 12. Rebecka Björk. 0-4 åringar. Kaffeservering. sö 25.11: - kl. 10 Högmässa: i Munksnäs kyrka, Tegelstigen 6. Thylin, Bengt Bergman. Kyrkkaffe. - kl. 10 Högmässa: i Månsas kyrka, Skogsbäcksvägen 15. Sandell, Hilli. Kyrkkaffe. - kl. 15.30 Puls: i Månsas kyrka. Puls är en gudstjänst för alla. Kom med du också! Söndagsskola för barnen och pizzamingel efteråt för alla. Björk, Kass, Perret m.fl. - kl. 16 Familjegudstjänst: i Södra Haga kyrka, Vespervägen 12. Familjegudstjänst med barnen från

RADIO & TV

Andrum kl. 6.54

(med repris 8.54)

Fre 23.11 Johan Westerlund, Po–jo **Lö** 24.11 8.53 Familjeandakt. ”Ma–rias lilla åsna” av Gunhild Sehlin. Be–rättre: Karl Sällström. **Må** 26.11 Lau–ra Hellsten, Åbo **Ti** 27.11 Ann–Chris–tine Marttinen, Helsingfors **Ons** 28.11 Johan Westerlund, Pojo **To** 29.11 Mia Anderssén–Löf, Borgå.

VEGA

Aftonandakt kl. 19.15

Fre 23.11 Brev från en biktfader. Upp–läsare: Andreas Hjerberg (repris) **Lö** 24.11 17.58 Ett ord inför helgen, Borgå domkyrka. **Sö** 25.11 Maria Sten, Hel–singfors **Må** 26.11 Ortodox aftonbön. Lars Ahlbäck, Uleåborg **Ti** 27.11 Ann–Cristine Marttinen, Helsingfors **Ons** 28.11 Nya psalmer. Camilla Cederholm, Lena Frilund (repris från 15.11.2009) **To** 29.11 Teemu Sipponen, Helsingfors

VEGA

Gudstjänst kl. 13.03

Sö 25.11 Gudstjänst med Borgå Mis–sionsförsamling. Predikant: Henrik Nymalm.

VEGA

Gud 50 sö 25.11 kl.15.05

Arkivgudstjänst från den ekumenis–ka festgudstjänsten i Tempelplat–sens kyrka i Helsingfors 1999. Pre–dikant: Jani Edström. Repris ons 28.11 kl. 15.55.

YLE FEM

HIMLALIV

Om en androgyn gudsbild

Går det att tala om Gud i kvinnliga termer? I Himlaliv be–rättar **Monika E Pensar** om Regnbågsmässan, kroppsbö–nen och sin syn på gudsbilden. **Sö** 25.11 kl. 20:30 i Yle Fem. Repris: ti 27.11 kl. 16.25.

församlingens eftermiddagshem. Servering och basar till förmån för eftermiddagshemmen. Thylin.

må 26.11: – **kl. 18 Bibelträff:** i Månsas kyrka, Skogsbäcksvägen 15. Kristus i Psaltaren. Sandell.

ti 27.11: – **kl. 10 Musiklek:** i Malmis kyrka, Kommunalvägen 1. Rebecka Björk. 0–4 åringar. Kaffeservering.

– **kl. 10 Musiklek:** i Munksnäs, Lukasgården, Munkstigen 5. Sussi Leskinen. 0–4 åringar. Kaffeser–vering.

– **kl. 13 Dagscafé:** i Månsas kyrka, Markusrummet, Skogsbäcksvä–gen 15. Sandell.

– **kl. 19 Förbön och tack:** i Munks–höjdens kyrka, Raumovägen 3. Ulla–Christina Sjöman, Pekka Reinikainen, Söderström.

to 29.11: – **kl. 10 Musiklek och babyryt–mik:** i Månsas, Månsasvägen 21. Rebecka Björk. Knatterytmik kl. 10. Kaffé kl. 10.45. Babyrytmik kl. 11.15.

– **kl. 18 Tempeltjänarna:** i Hagasa–len, Vespervägen 12. Klustersam–ling för dem som hjälper till med gudstjänsterna i Munksnäs och Kårböle. Thylin, Sjövall.

HELSEFORS PROSTERI

Tomas kyrka: onsdag 28.11. kl.19 Tomasmässa. Advent. Marina Motaleff–Kelly medverkar. Möjlig–het till bikt och förbön kl.18.30. Efteråt tēstund med samvaro. Välkommen!

Veckoslut för närvårdare, stöd–personer och vänner: den 25–26.11. (lō–sō) på Kaisankoti i norra Esbo. Möjlighet till rekreation och vila i rofylld miljö. I avgiften, 25 euro, ingår kost och logi med inkvartering i dubbelrum samt resor. Mer info Kristina Jansson–Saarela, tfn 09 2340 2540. arr. Gemensamt församlingsarbete, specialdiakonin

Leva och lära gruppen: samlas tisdag 27.11 kl.13–16 i Församling–arnas hus Tredje linjen 22 i rum 427 (Silvennoinen) för att samtala om tro, hopp och kärlek. Ledare är Ulla Gripenberg. Mer info av ansvariga ledaren Kristina Jans–son–Saarela tfn 09–23402540 eller e–post: kristina.jansson–saarela@evl.fi

Kampens kapells öppethållnings–tider:

Kampens kapell är öppet för mö–ten mellan människor och stillhet vardagar klockan 7–20 och under veckoslut klockan 10–18.

Församlingarnas samtalstjänst: dejourerar på tfn 01019–0072 (från utlandet +358 1019 0072) varje kväll kl.20–24. En webbase–rad hjälptjänst finns på adressen http://evl.fi/natjour Användaren behöver inte uppge namn, e–postadress eller andra uppgifter som kan leda till identi–fiering utan väljer själv en signatur och ett lösenord. Ring eller skriv när Du behöver stöd!

Mer info: www.helsingforsfor–samlingar.fi

DEUTSCHE GEMEINDE

So 25.11. 11 Uhr: Gottesdienst zum Ewigkeitssonntag (Panzig)

INTERNATIONAL EVANGELI–CAL CHURCH

Sunday Service in English 10.00: Mellunmäki Parish Cen–ter, address: Korvatunturintie 2, Helsinki

14.00: Christ Church, address: Apollonkatu 5, Helsinki **16.30:** Espoo Cathedral Parish, address: Kirkkoranta 2, Espoo **Sunday School arranged. Join us for church coffee after the service!**

MELLERSTA NYLANDS PROSTERI

ESBO

Högmässor sö 25.11. Domsön–dagen: Esbo domkyrka kl. 12.15. Psalm–mässa. von Martens, Jäntti, Malmgren, Bengts. Kråksången medverkar. Kyrkkaffe i Socken–stugan.

Lördagskaffe för vuxna utveck–lingshämjade: Röda Stugan, Brinkängsv. 4 i Gröndal, lö 24.11 kl. 15–16.30. Mer info: Synnöve Heik–kinen, 040 547 1856.

Julbasar och allsång: Tunaberg servicehus, Framnäsängen 4, to 29.11 kl. 14.30–17. Bakverk, se–nap, potatisgröt, julpynt, lotteri, smycken från Peru och Aloe Vera–produkter m.m. Kaffé och jultårta 3 €. Glögg och pepparkaka 2 €. Arr. Kontaktlänken på Tunaberg. **Kretsar för pensionärer & dag–lediga kl. 13–15:** Köklax kapell ti 27.11, Karabacka kapell to 29.11. **Tisdagsgruppen i Olars kyrka:** 27.11 kl. 18– 19.30.

GRANKULLA

To 22.11 kl 10: Samtal kring tro i övre brasrummet. **Kl 10.30:** Förbön med lovsång i övre brasrummet. **Sö 25.11 kl 12:** Högmässa, Ulrik Sandell, Heli Peitsalo, Madrigalkö–ren, Raisa Lahtiranta. Aulakaffe.

Kl 18: Glory, hallelujah! Konsert med Negrospirituals i Grankulla kyrka. Heli Närhi, sopran, Tiina Sinkko–nen, alt, Juhani ”Junnu” Aaltonen, flöjt och saxofon, Ulf Krokfors, kontrabas och Seppo S. Järvinen, piano. Fritt inträde, programblad 5 € till förmån för Kyrkans Ut–landshjälp. **Må 26.11 kl 13:** Måndagscafé i Se–bastos, andakt kl 12.45 i kapellet. **Ti 27.11 kl 9.30:** Familjelyktan i Sebastos, Yvonne Fransman, Heli Peitsalo.

On 28.11 kl 13.30: Kyrkosyfören–ingen i övre brasrummet. **Kl 17:** Mammornas pysselkväll i dagklubbens kök. **To 29.11 kl 10:** Samtal kring tro i övre brasrummet. **Kl 10.30:** Förbön med lovsång i övre brasrummet.

Kl 18.30: Bibelkväll i Sebastos. **Adventsbasar till förmån för diakoni och mission:** 1.12 kl 11–13 i Grankulla kyrka. Fina handar–beten, julpynt, handstöpta ljus, bakverk – salt och sött, lotterier mm. I caféet serveras julgröt och kaffe. Arr. Grankulla Svenska Kyr–koförening och Grankulla svenska församling.

KYRKSLÄTT

Kväll om sorg och saknad: to 22.11 kl. 18–20 i församlingshemmet med Monica Heikel–Nyberg och Birgitta Brink–Jokinen. Speciellt inbjuds alla, som har förlorat en anhörig eller kär vän under det senaste året. En sorgegrupp star–tar om intresse finns. Välkomna! **Familjegudstjänst:** sö 25.11 kl. 11 i Masaby kyrka med Heikel–Nyberg och Joki. Därefter lunch, frivil–lig avgift 5 euro/familj. Kollekten uppbärs som kaffe och annan

torrscaffning, som sedan delas ut i församlingen.

Högmässa: sö 25.11 kl. 12 i Kyrk–slätts kyrka. Eimer Wasström och Henrico Stewen.

Sång och bön: må 26.11 kl. 18.30 i koret i Kyrkslätts kyrka.

Kyrkslätts Damkörs Julkon–sert: fre 30.11 kl. 19.00 i Masaby kyrka tillsammans med solisterna Catharina, Aurora och Olivia Kyllönen, organisten Agnes Go–erke samt orkestern Collegium Musicantum. Dirigent är Timo–Juhani Kyllönen. På programmet står Jean Langlais Cinq Motets och Mozarts Missa brevis in B. Programblad 10 € inkl. glögg och pepparkakor. Hjärtligt välkomna! **Adventsbasar:** lö 1.12 kl. 10–13 i församlingshemmet tillsammans med den finska församlingen. Re–servera försäljningsbord via Gun Pettersson tel. 0500 462 243 se–nast den 23.11! **Pastorskansliets telefonnummer:** är (09) 8050 8292. **Mera info på:** www.kyrkslattsvenska.fi

TAMMERFORS

Sö 25.11: Gudstjänst kl 10.30 Fin–laysons kyrka, Antero Eskolin, för musiken svarar Paula Sirén och Marianne Hesthammer **Ti 27.11:** Mammor, pappor o barn kl 10 SvG **Ti 27.11:** Tisdagsklubben SvG kl 14.30–15.30 **Ons 28.11:** Diakonikretsen kl 13 SvH, Hosianna och andra sånger i advent. **Ons 28.11:** A–män, männens bas–tukväll i Ilkko kl 18.30. Nils Rosvall inleder. Skjuts från Gamla kyrkan kl 18.

VANDA

Julpyssel för stora och små: lö 24.11. kl. 10 –13 i Bagarstugan, Ku–rivvägen 1. Kom och gör dina egna julkort eller kanske en julkapp! Församlingen bjuder på material och servering. Ingen anmälan eller avgift. Kontaktperson Alexandra Blomqvist tel 050 566 8266. **Högmässa:** sö 25.11. kl. 10 i Hel–singe kyrka S:t Lars. Anu Paavola, Nina Fogelberg. **Högmässa:** sö 25.11. kl. 12 i S:t Martins kapell. Anu Paavola, Nina Fogelberg. **”Som en bön” – meditativ musi–kandakt:** sö 25.11. kl. 18 i S:t Lars kapell, Prästgårdsgränden 3. En kväll med tankeväckande texter, andakt, stillhet, improvisation och psalmsång. May Wikström, texter; Putte Frisk, piano; Niklas Mans–ner, gitarr och Lauri Palin, orgel. **Familjekafé:** i samarbete med Folkhälsan må 26.11. kl. 9–12 i Mårtensdal, Martinristi försam–lingslokal, eftisrummet. Avgift 2€/familj inkl. kaffe/te, smörgås och frukt. Kontaktperson Katja Kairi–salo tel 044 554 5521. **Foibe kretsen:** må 26.11. kl. 14 i Foibe servicehus, brasrummet. Kaffeservering. **Sjösökog diakonikrets:** ti 27.11. kl. 13 hos Ragnhild Åstrand. Kaffe–servering. **ViAnda–kören:** övar ti 27.11. kl. 13.15 – 15.30 i Dickursby kyrka. **Har du visor min vän?:** Allsång ons 28.11. kl. 14 i Folkhälsanhuset, Dickursby, med Gunnar Weck–ström och Nina Fogelberg. **”I brytning mellan kulturer”:** missionskväll ons 28.11. kl. 18 – 20 i S:t Martins kapell. Kaj Anders–son. Gäst: Ulla– Stina Henricson. Servering.

Familjekafé: to 29.11. kl. 9–12 i Dickursby kyrka, bakre delen av kyrkosalen. Babyrytmik med kantor Nina kl. 9.30. Kaffé med dopp. Kontaktperson Alexandra Blomqvist tel 050 566 8266. **Sottungsby–Häkansböle pen–sionärskrets:** to 29.11. kl. 13 i Hå–kansböle kyrka. Julgröt. **Församlingens julfest:** sö 9.12. kl. 11.30 i Prostgården, Helsinge Kyr–koby, Kyrkovägen 45. Traditionell julmat, kaffe, program. Anmälan senast den 3.12 till Pastorskansliet tel 09 8306262, diakonissan An–nakatri Aho tel 050 464 5068, diakon Carita Dahlberg (må–ons) tel 050 330 1828 eller e–post vandasvenska@evl.fi.

RASEBORGS PROSTERI

BROMARV

Sö 25.11. kl. 10: gudstjänst, Han–ner, Lindgård

EKENÄS

Kyrkvårdsträff: to 22.11 kl.18 i kyrkan. **Föräldraträff:** to 22.11 kl.18 i förs.h., skribaläger 3 (augusti). **Gemensam bön:** lö 24.11 kl.9.30 i församlingshemmet. **SöndagsKulan:** sö 25.11 kl.10–11.30, träffpunkt för barn från 3 år uppåt. **Högmässa:** sö 25.11 kl.10, T.Wilman, T.Nordström. Furahakö–ren medverkar. Efter högm. mis–sionsprogram för konfirmanderna. **Konsert i kyrkan:** sö 25.11 kl.18 ”Lyran i adventstämning”, Aka–demiska Damkören Lyran. **Ung gudstjänst:** on 28.11 kl.19 i kyrkan, K.Wikström. **På djupet:** to 29.11 kl.19 i förs.h. Bibeldiskussion med K.Sandelin. **Info om kretsar, körer, klubbar:** www.ekenasforsamling.fi

HANGÖ

To 22.11 Psalmafton i Lappvik kyrka kl. 19: med A–S. Nylund och R. Näse. Kaffeservering. **Sö 25.11 Musikmässa – Hangö kyrka 120 år – i kyrkan kl. 18:** A–S. Nylund, R. Näse och South Point Gospel.

INGÅ

Lö 24.11 kl 19.00: Förbön och lovsång i Degerby kyrka. Gunnar Weckström, Christa Katter m.fl. **Sö 25.11 kl 10.00:** Domsönda–gen, högmässa i Ingå kyrka, Tom Hellsten, Marianne Gustafsson Burgmann. **Ons. 28.11 kl 12.30–14.00:** för–samlingsträff i församlingshem–met för pensionärer och dagledi–ga. Lotteri till förmån för diakonin. May Lindström. **Verksamhet på finska:** **To 22.11 klo 19.00:** Nikolausmessu Inkoon kirkossa. Messun rustasta musiikkiantia tarjoavat Hanna Noro ja Gaudete –kuoro, Sinikka, Matti ja Kalle Kontio, Erik Bäck–ström ja Kari Karvonen. Messussa saarnaa Gunnar Weckström ja liturgia toimii Eeva Makweri. Vapaaehtoisina messupalvelijoina toimivat Ulrika Toivola ja Mika Re–kola sekä joukko isosia. Tule ammentamaan messusta iloa ja voimaa syksyn pimeyteen. **Pe 23.11 klo 17.30:** sähly Merituu–len koululla. **La 24.11 klo 10.00–12.00:** lähe–tys– ja askartelupiiri Bläckhorne–tissa. Mira Neuvonen. **Su 25.11 klo 18.00:** nuortenilta

nuortentalossa. Mira Neuvonen. Ingå församling **Ke 28.11 klo 18.00:** raamattupiiri Bläckhornetissa. Eeva Makweri.

KARIS

Gudstjänst: Sö 25.11 kl. 12 i S:ta Katarina kyrka. Terlinden; Stor–backa. **OBS:** Ingen högmässa i Svartå Sö 25.11. **Tisdagens mission:** Ti 27.11 kl. 14–16 i Servicehuset, Klädesfa–briksgratan 6. **Adventskyrka med Svartå skola:** To 29.11 kl. 9.15 i Svartå kyrka. Terlinden; Råstedt. **Julpysselkväll:** Må 3.12 kl. 17.30–20 i Lilla Prästgården. Kom hela familjen och pyssla tillsammans inför julen! Materialkostnad 5€/familj. Anmäl gärna deltagande till Camilla tfn 044 7553626. **Årets sista vänträff:** Må 3.12 kl. 18 på Socis, förhandsanmälan se–nast 27.11 till Ingrid 040 722 7112. **Inför Självständighetsbasaren 6.12 tar vi emot bidrag till lot–terierna samt försäljningen (t.ex. bakverk o. handarbeten) onsdag 5.12 kl. 10–14.**

POJO

Torsdagar: Kl 18.30 Församlings–kören i förs.hemmet. **Lö 24.11:** Kl 12–14 Basar för dia–koni och mission i förs.hemmet. **Kl 18:** Konsert med Furahakören i kyrkan. **Sö 25.11:** Kl 10 Högmässa i kyrkan. **On 28.11:** Kl 13 Diakonisyfören–ingen och Missionsklubben i förs.hemmet. **Kl 19:** Förbönsandakt i kyrkan.

SJUNDEÅ

Basar i Capella: lö 24.11 kl. 10–13, buffé och lotteri. Intäkterna går till Peeteli församlings arbete bland gatubarn i Tallinn. **Mässa:** sö 25.11 kl. 12 i kyrkan, Bo Ekström, Hanna Noro. **Tvåspråkiga gruppen för mental hälsa:** ti 27.11 kl. 15 i Capella, Gun Venäläinen 040 533 6946. **Bönegruppen:** to 29.11 kl. 18 i Ca–pella, Gun Venäläinen.

SNAPPERTUNA

To 22.11 kl 18–21: ungdomskväll i Langansböle **to 22.11 kl 19:** övar kören i Präst–gården **sö 25.11 kl 10:** gudstjänst med Markus Weckström och Pia Ny–gård **ti 27.11 kl 9.30–11:** familjekafé i Langansböle

TENALA

To 22.11. kl. 18: bönekväll i för–samlingshemmet, Korin **To 22.11. kl. 18–20:** 10–åringarnas födelsedagsfest i förshemmet, Tomppa **Lö 24.11. kl. 18:** andliga sånger och psalmer vid helgmålsring–ningen, Jakobsson **Sö 25.11. kl. 18:** (obs! tiden) kvällsmässa, Hanner, Lindroos **Ti 27.11. kl. 18:** studiegruppen i förshemmet **On 28.11. kl. 18:** ungdomsguds–tjänst, Tomppa mfl. **Lö 1.12. kl.19:** julkonsert i kyrkan med Hans Martin

ESBO STIFT

LOJO

Sö 2.12 kl. 13.00: 1. s i Advent högmässa i Lojo kyrka. Svenska föreningen i Lojo medverkar. Gröt i Åsavalla efter högmässan. Kyrktaxi. **Ti 4.12 kl. 13.30:** Svenska kretsen samlas i Virkby kyrka. Mari Nurmi. Kyrktaxi. **To 6.12 kl. 11.00:** Självständig–hetsdagens tvåspråkig gudstjänst i Virkby kyrka. Uppvaktnig vid hjältegravarna efter gudstjänsten. Kyrktaxi. **Vid behov av kyrktaxi eller taxi till svenska kretsen:** kontakta chauffören Marko Kytölä tel 040 546 5549 senast dagen innan. Taxin kostar 5,00€ tur och retur.

REGION 2

ÅBOLANDS PROSTERI

KIMITOÖN

Kimito kapellförsamling: **Sö 25.11 kl 10:** Gudstjänst. Puiras, Sundroos **fr 30.11 kl 10:** Barnens adventskyrka. Tag gärna egen lykta med. **Västanfjärds kapellförsamling:** **Sö 25.11 kl 10:** Gudstjänst. Wikstedt, Noponen **Dragsfjärds kapellförsamling:** **Sö 25.11 kl 12:** Högmässa i Dfjärds kyrka. Mura, Södergård. **Hitis kapellförsamling:** **Sö 25.11 kl 16:** Gudstjänst. Kuokkanen, Sundroos

VÄSTÅBOLAND

Pargas församlingsdistrikt: **Fr 23.11. kl 18:** Kvällsmässa med skriba–sänger i kyrkan, Grönqvist, Lehtonen, ungdomarnas musikgrupp. **Sö 25.11. kl 10:** Högmässa i kyrkan, Backström, Lehtonen. **On 28.11. kl 18:** Veckomässa i kyrkan, Backström, Lehtonen. **Nagu kapellförsamling:** **Sö 25.11. kl 11:** Högmässa i kyrkan, Rita Holmström. **Korpo kapellförsamling:** **Sö 25.11. kl 11:** Högmässa i kyrkan, Kill–ström, Granlund. **Houtsjär kapellförsamling:** **Sö 25.11. kl 11:** Högmässa i kyrkan, Heik–kilä, Heikkilä.

ÅBO

To kl 9.30–11: Familjekafé, Aurelia vä–ning II **kl 15.30–20:** Café 18, Aurelia **kl 19:** Bachkonsert ”Die Hohe Zeit” i Domkyrkan, fritt inträde/program á 10€ **kl 19–20:** Veckomässa i Skarpskyt–tekapellet **Lö kl 11.30:** Kyrkans barntimme, Aurelia. **kl 16:** Middag för ensamstående i Aure–lia, barnpassning samt Sara Hellsten om barnuppföstran med NVC, anmälningar till laura.hellsten@evl.fi **Sö kl 12:** Högmässa i Domkyrkan, predi–kant: Westergård, liturg: Öhman, kantor: Danielsson, projektkören Exaudio, diri–gent Hanna Kronqvist **Ti kl 19:** Lovsång och förbön, Bernice Sundkvist ”Jesus – Sanningen”. **On kl 10:** Familjekafé i Papinholma för–samlingshem. **kl 13:** Café Orchidé, Pernilla Björks konstutställning ”Var Människa” **kl 13.30:** Café 18 (åk 3–6), Aurelia. **To kl 9.30–11:** Familjekafé, Aurelia vä–ning II **kl 15.30–20:** Café 18, Aurelia **kl 19–20:** Veckomässa i Skarpskyt–tekapellet

ÅLANDS PROSTERI

HAMMARLAND

25.11 Domsöndagen. **Taizemässa:** kl 19.30 i Hammarlands kyrka Ingemar Johansson, Carl Micael Dan. **28.11 De vackraste julsångerna:** Allsång de vackraste julsångerna kl 19 Hammarlands kyrka. Arr: Lions Frejorna. Försäljning av programblad.

ADVENTSTRADITION

Kyrkokonsert i Lappfjärd

Sedan många år tillbaka ger Åbo Akademis student-körer Florakören och Brahe Djäknar tillsammans med Akademiska Orkestern traditionsenligt adventskonserter i Åbo domkyrka. Traditionesenligt gästspelar konserten en vecka före på annan ort och i år har turen kommit till Lappfjärds kyrka lö 24.11 kl. 18.

På programmet för adventskonserterna står stämningssfulla jul- och adventssånger samt klassisk musik. Biljetter (16 €/ 8€) säljs vid Luckan i Sydösterbotten och vid dörren.

JOMALA

Tors 22.11 kl. 15.00–17.00: Skriftskolans augustiläger samlas i Olofsgården.
Sön 25.11 kl. 11: Domsöndag 26 sön e pingst "Kristus Herre över allting" Roger Syrén, Bertil Erickson, Kaj-Gustav Sandholm, Linnea Selander, sång. Födelsedagsfest för jubilarer efteråt i Olofsgården. Kollekt för omsorgsprästens verksamhet. Kyrkans central för det svenska arbetet, Kyrkostyrelsen.
Ons 28.11 kl. 12: Församlingslunch i Olofsgården. Nya medarbetare presenterar sig.
Kl. 18.30: Ungdomskväll, inredning av kyrkstallet.
Fre 30.11 kl. 18: Ungmässa i kyrkan.
kl. 18.30: Middag för konfirmerade i Olofsgården.
www.jomala.evl.ax

SUND-VÄRDÖ

sö 25.11 högmässa: i Vårdö kyrka kl 11.00. Mathias Junell, Katrin Gwardak

NÄRPES PROSTERI

KORSNÄS

Fre 23/11 19.00: Karasamling i Församlingshemmet. Gäst: Gustav Skuthälla.
Sö 25/11 11.00: Gudstjänst i Kyrkan, predikant Per-Ole Hjulfors, liturg Guy Kronqvist, kantor Anja Rimpiläinen. Efteråt kyrkkaffe till förmån för missionen.
Sö 25/11 13.00: Andakt i Bukettens samlingssal, pred. Per-Ole Hjulfors, Stefan Snellman och Guy Kronqvist
Sö 25/11 15.00: Andakt i Taklax bönehus, pred. Per-Ole Hjulfors, Stefan Snellman och Guy Kronqvist
Må 26/11 13.00: Korsbäck missionssyfoledning i Byagården.
Må 26/11 18.00: Hanna-kerho i Församlingshemmet.
Ti 27/11 10.00: Föräldra-Barn-gruppen i Församlingshemmet.
Ti 27/11 13.00: Taklax missionssyfoledning i Bönehuset.
Ti 27/11 19.00: Träffpunkt i Taklax bönehus.
On 28/11 13.00: Vänstuga/träff för dag-lediga i Församlingshemmet.
On 29/11 19.00: Auktion i Molpe bykyrka. Handarbeten, bakverk m.m. säljes till förmån för bykyrkans renovering.
To 29/11 10.00: Torsdagsträffen i Molpe bykyrka.
To 29/11 13.00: Kafékväll i Molpe bykyrka, medv. Helge Söderlund och Torolf Prost. Önskesånger kan meddelas till Ebba, tel 044-4101825 senast 26.11.

LAPPFJÄRD-KRISTINESTAD

www.lappfjard-kristinestadsforsamling.fi
Obs! Internationell afton 23.11 inhi-berad.
lö 24.11 kl 19: Församlingsafton i förs.hemmet, medv. Lars Lövdahl, A.-L. Nilsson med bilder från Kenya, T. Bergman
Kristinestad
sö 25.11 kl 12: Högmässa i kyrkan, Nisula, Martikainen
on 21.11 kl 11.15: Pensionärssamling i förs.hemmet, gäst Ebba Carling
Lappfjärd
sö 25.11 kl 10: Gudstjänst i kyrksalen, Nisula, Martikainen
sö 25.11 kl 18: Bibelsamtal i förs.hemmet med J.Martikainen
ti 27.11 kl 19: Kenyasyföreningens julauktion i förs.hemmet. Gåvor tas emot.
Sideby
to 22.11 kl 18.30: Kvinnokväll i förs.stugan
sö 25.11 kl 18: Gudstjänst i kyrkan, Saارين, Martikainen

NÄRPES

www.narpesforsamling.fi
Kyrkan: Domsöndagen 25.11 kl 10 Guds-tjänst T.Hämeenkorpi, Lindén. Sö 25.11 kl 18 Förbön och lovsång
Arken: fr 23.11 kl 12.30 Träffpunkten.
Kaskö kyrka: lö 24.11 kl 18 Aftonmusik.
Församlingshemmet: må 26.11 kl 18.30 Söreggruppen.
Böle bystuga: to 29.11 kl 13 Samling.

PÖRTOM

Sö 25.11 kl. 10: Högmässa i kyrkan. Sundqvist, Lidman, Legato, Gideoniterna informerar.
Ons 28.11 kl. 9: Föräldra-barn i förs.hemmet, Enlund, Kanto.
Ons 28.11 kl. 14.30: Andakt i Service-centret, Sundqvist, Lidman.
Ons 28.11 kl. 15.15: Andakt i Pörtehemmet, Sundqvist, Lidman.
Ons 28.11 kl. 16: Andakt i Prästhagen, Sundqvist, Lidman.

ÖVERMARK

Sö 25.11 kl. 12: Gudstjänst i kyrkan. Sundqvist, Wikstedt, Legato medverkar.
Må 26.11 kl. 9: Föräldra-barn i förs.stugan. Enlund, Kanto.
To 29.11 kl. 14.30: Andakt i Alvina, Sundqvist.

KORSHOLMS PROSTERI

BERGÖ

Sö kl 14: Gudstjänst, Björklund, Richard Mitts
Ti kl 13: Missionssyfoeringen i församlingshemmet
Ti kl 18: Turbo-miniörerna i församlingshemmet: Knytkalas, avslutning
On kl 7.45: Laudes (morgonbön i församlingshemmet)
On kl 18: Kyrkokören övar i församlingshemmet.
To kl 10: Föräldra-barngruppen i församlingshemmet

KORSHOLM

Öppen dagklubb: fre kl 9.30 i Smedsby förs.gård.
Gudstjänst: sö kl 10 i kyrkan, Snellman, Nordqvist-Källström.
Högmässa: sö kl 12 i Smedsby förs.gård, Snellman, Nordqvist-Källström, koralkör.

KVEVLAX

Öppet hus: idag kl 15.30 i Fyren.
Manskören: idag kl 20.30 i fh.
Lågstadernas adventsgudstjänst: fr kl 10, biskop Björn Vikström, Henrik Östman.
Missionsauktion: fr kl 18.30 i Kuni bönehus. Försäljning av hembakat, grönsaker, handarbeten m.m. Lotterier och servering!
Andakt: lö kl 13 i Funisgården, kafeservering.
Församlingsafton: lö kl 19 i fh, tal av biskop Björn Vikström, andakt, assessor Robert Lemberg. "Stråkrdraget" under ledning av Svante Nylund, Kyrkokören, Manskören. Barnpassning i Stallet.
Högmässa: sö kl 10, Lundström, biskop Björn Vikström, Andrén, Kyrkokören, den allmänna visitationsstämma efter högmässan i samband med kyrkkaffet i fh.
Dags- och diakonisyfoeringen: må kl 13 i fh.
Gemensam bön för bygden: må kl 19 i Missionskyrkan.
OBS! on 28.11 är pastorskansliet stängt. Ingen föräldra-barngrupp.
Kungörelse: Kvevlax församling till kännedom! Biskop Björn Vikström förrättar visitation i församlingen den 23–25.11.2012. Församlingsborna har möjlighet att delta på församlingsafton, i söndagens högmässa och i den allmänna visitationsstämman efter högmässan i samband med kyrkkaffet i fh.

MALAX

www.malaxforsamling.fi
Gudstjänst: sö 25.11 kl 10 i kyrkan. Norrback, Katri Lax.
Julkonsert: sö 25.11 kl 18 i kyrkan. Sarah Nedergård, Yngve Lithén, Kristoffer Streng, Ann-Katrine Burman och Robert Granholm medv. Inträde 12 euro. Arr. Vasaabygdens Marthadistrikt och Folkhälsan i Korsholm.
Missionsauktion: ti 27.11 kl 18.30 i KH. Mäklare Folke Forsberg.
Andakt HHN på Eva hemmet: to 29.11 kl 13. Sångarna medverkar.
Skolornas adventsändakt: fre 30.11 kl 9 i kyrkan.
Daghemmens och dagmammornas adventsändakt: fre 30.11 kl 9.45 i kyrkan.
Lördagsfrukost: lö 1.12 kl 10 i Sockenstugan. Kom och lyssna på i dagens gäst, David Strömbäck. Loppis kl 10-13.

PETALAX

Gudstjänst: sö 25 11 kl 11 Björklund, Mitts
Andakter: to 29 11 kl 13 i Solbo, kl 14 i pensionärshemmet, Björklund

REPLIT

Högmässa: i Replot sö kl. 10. Kaski, Sten.
Gudstjänst: i Björkö kl. 12.30. Kaski, Sten.
Småbarnens julkyrka: i Replot to 29.11. kl. 9.30. Glenn Kaski, Michael Warg. Efteråt saft och pepparkaka i försh.
Adventsfest på Alskathemmet med traditionellt julbord: to 29.11. kl. 13, Glenn Kaski, Michael Wargh. Gäster: Ruth Lawast och Rose-Marie Bröström. Avgift: julbord, 16 € och transport 14 €/pers. Anmälan till pastorskansliet tel.3520005 el diakoniarbetare Marie-Louise Örn tel. 044-3520156. Taxi från Björköby kl. 12.15. Bussstider: Sommarö-sund kl. 12.00, Replot hamn kl. 12.20 och Replot församlingshem kl. 12.30.

SOLF

Gudstjänst: sö kl. 10, Audas-Willman, Brunell.
Söndagsskola: sö kl. 10.
Samtal om kärnan i kristen tro: sö kl. 17.30 i fh. Tema: Skuldfrågan, Jesu försoningsdöd, Karl-Erik Borg.
Måndagssamlingens auktion: må kl. 19

i förs.hemmet. Kom och köp bakverk, handarbeten m.m. Servering.

VASA

TREFALDIGHETSKYRKAN
Kärnträff-temafrukost för kvinnor: lö 24.11 kl. 9.30 i stora förs.salen, Skolhus.
28. Wivan Nygård-Fagerudd. Konst, kommunikation o konsten att ta ansvar. Pris: 7€. **Högmässa:** sö kl. 13, Rune Lindblom, Siv Jern, Monica Heikius. Församlingens 75-åringar särskilt inbjudna. **Morgonbön:** to 29.11 kl. 9, Siv Jern, Dan Andersson.
BRÄNDÖ KYRKA
Små o stora-kyrka: fre kl. 9.30. Efteråt saft o lek i förs.gården.
Sunday Service: at 1 p.m. David Oliver.
Mötesplats: sö kl. 17 Janne Hänninen, Dan Andersson.
DRAGNÄSBÄCKS KYRKA
Högmässa: sö kl. 10, Siv Jern, Monica Heikius.
SUNDOM KYRKA
Högmässa: sö kl. 10, Malin Lindblom, Dan Andersson.

VÖRÅ

Vörå
To 22.11 kl. 13: Vi över 60 i Fh. Dagens gäst: Leif Erikson. T Klemets, Granholm.
Sö 25.11 kl. 10: Högmässa. T Klemets, Bäck.
Sö 25.11 kl. 17: Cafégudstjänst i Fh. T Klemets, Martin Klemets och komp-grupp.Söndagsskolbarnen medverkar. Servering.
On 28.11 kl.14: Symöte i Bertby bönehus. Nyman.
To 29.11 kl. 9.30: Adventsändakt i kyrkan för daghemmen i Vörå. T Klemets, Granholm. Hemmamammor och barn också välkomna!
Oravais
Lö 24.11. kl. 18: Lördagskväll på Amigo. Lättsamt program om djupa frågor. Gemenskap för alla åldrar. Servering.
Sö 25.11. kl. 12: Högmässa i kyrkan. I. Klemets, Streng. Samling i Fh för väg-kyrkovårdar, kyrkvårdar och utdelare av månadsprogram.
On 28.11. kl. 13: Kyrkosyfoeringen i Fh.
To 29.11. kl. 17: Finsk bibelgrupp i Fh. I.Klemets.
Maxmo
To 22.11. kl. 13: Vi över 60 i Pingstkyrkan. Gäster: Håkan Nitovuori och Missionskyrkans kör från Kvevlax, dir Yngve Svarvar. Kanto, Granlund och pensio-närskörens medverkar. Taxi kl.12.15 från Ölis via Kärlklax och Tottesund, kl. 12.30 från Kvimo via Lövsund och kl. 12.30 från Österö. Avgift 5 euro.
Sö 25.11. kl. 10: Gudstjänst i kyrkan. I Klemets, Streng.
On 28.11. kl. 13.30: Symöte i Fh. Bäck.

PEDERSÖRE PROSTERI

ESSE

To 18.30 Evangeligrupp-bibelsamtal: i Ytterresse bönehus.
-19 Karabön: i församlingsstugan.
Fr 20 Stugokväll: i församlingsstugan, Wikblad.
Lö 9-15 Skriftskola: i Henriksborg. OBS endast Pörkenäs-gruppen!
-10-14 Basar/försäljningsdag: i Ytterresse bönehus till förmån för Ytterresse bönehus. Gåvor mottages med tack-samhet!
-19 Kvällssammankomst: i Punsar bönehus, Peter Thylin, Vesa Pöyhtäri, Aleksei Krongholm. Servering.
Sö 10 Gudstjänst: Portin lit., Ralf Salo pred., Johansson, N-O Frantz flöjt. Ansvar: konfirmandgrupp 2.
-14 Sammankomst: i Punsar bönehus, Peter Thylin, Aleksei Krongholm.
-19 Kvällssammankomst: i Punsar bönehus, Peter Thylin.
Ti 18 PoP-klubben: i församlingsstugan (för barn i åk 1-3).
On 18.30 Bibelsamtal: i Punsar bönehus.

JAKOBSTAD

Sö 12: Gudstjänst i kyrkan, Salo, Södö, Östman, Chorus Novus.
15: Sammankomst i Skutnäs bönehus, Sture Vargh.
18: Fokus i FC, Linda Laukkonen. Barnsamling.
Ti 13: Tisdagssamling på Station I.
To 19: Kvinnocafé i FC. Adventssånger & mys. Gäst från Allkriset: boknyheter m.m. Cantate, Smeds, Södö. Servering 5 €.

JEPPO

Domsöndagsserie i Nykarlebynejden 23-25.11: för övrigt se Nykarleby's KP annons
Lö 24.11 kl 19: samling i Jeppo församlingshem. Kristian Norrback: "Dom och nåd". Mötesled: Hans Sandberg. Sång av Pensala strängband. Kantor Mikaela Lönnqvist. Avslutning Harry Holmberg, servering.
Sö 25.11 kl 10: Gudstjänst, Holmberg, Lönnqvist. Sånggrupp medverkar.
On 28.11 kl 13: Nattvardsgång i pensio-närsbostädernas matsal.
Nu finns jultidningarna Vinterblommor och Kring Krubban att köpas vid Bok-huset i förs.hemmet.

KRONOBY

Församlingslunch: To 11.30 i fh
Skolungdomsvecka: 21-27.11.
Rockworkshop: fr 17.00 i Nedervetil kyrka.
Ungdomsmässa: fr 20.00 i Nedervetil kyrka, Norrback, Store, rockgruppen Brave Art. Servering.
Rockkonsert: fr 21.30 i Nedervetil kyrka med Brave Art, Manne Tiainen, gitarr, Erik Engberg, bas, Patrik Ström, trum-mor, Daniel Norrback, sång
Skriftskola: Lö 9.00-12.00 i fh
Gudstjänst: Sö 10.00, Norrback, Ellfolk-Lasén

Kyrkokören och andra intresserade: on 19.00 Övning i fh

LARSMO

To 22.11 kl. 17.30 Nattvard: vid Sand-lunden, Sjöblom, Wiklund, Försam-lingskören.
Fre 23.11 kl. 19 Larsmo kyrkas 225 års jubileum: i kyrkan. "Den historiska situationen vid kyrkans tillkomst", Sjö-blom. Presentation av boken "Larsmo kyrka 1787 – 2012", Fredrik Björkskog. Sångstund med 1700-tals sånger och avslutningsandakt. Servering.
Lö 24.11 kl. 10-12 Adventsförsäljning: i missionsstugan i Holm. Försäljning av bakverk m.m. Lotterier. Servering. Bak-verk och andra gåvor till försäljningen emottas med tacksamhet.
Sö 25.11 kl. 10 Högmässa: Stig-Olof Fernström, Lassila, Wiklund. Kyrkkaffe.
Ti 27.11 kl.13 Syfoeningarnas advent-skaffe: i Närvilä bönehus. Buss: kl. 12 Furu/Vikarh, kl. 12.10 Holm bönehus, kl. 12.15 Näs bönehus, kl. 12.20 Bosund bönehus.
To 29.11 kl. 9.30 Adventskyrka för de minsta: Lassila, Wiklund.
kl. 19 Karagruppen: samlas vid Inremis-sionshemmet. Kvällens gäst är missio-när Alf Wallin.

MUNSALA

To kl 17.30 Skatten-samling: för barn 3-10 år (ev. föräldrar) i prästg.
Fr kl 11-13 Fredagslunch: i fh, Jarl Dahl-backa, bilder från Korea.
- kl 19 Nätet: ungdomssamling.
Sö kl 10 Gudstjänst: khden, kantorn o Nykarleby Manskör.
On kl 9.30 Små o stora i prästg.
- kl 15 Junior: i pg, lillajulfest.
Domsöndagsserie 23-25.11: Fr kl 19 Samling: i Pensala bönehus, Bengt Djupsjöbacka, Mats Sjöлинд, Jeppokvar-tetten.
Sö kl 14 Samling: i Munsala fh, Bengt Djupsjöbacka, Mikael Forslund, kören Nädens vind. Se Nykarleby församl. annons.
Julbasar 6.12: produkter till försäljn. o lotterivinster lämnas till prästg. el. dia-koniarbeterna.

NEDERVETIL

Rock workshop: kl 17 i fh, ungdoms-mässa 20 i kyrkan, Store, Norrback, Brave Art. Servering, efter rockkonsert ca 21.30
Högmässa: sö 10, Store, Anna-Karin Haals. Älgäktlagets älgoppa i fh 11 – 14.
Tillväxtkväll: sö 18 i fh, Daniel Norrback.

NYKARLEBY

Domsöndagsserie i Nykarlebynejden 23 – 25.11
Fr kl 19: Samling i Pensala bönehus, Bengt Djupsjöbacka, Jeppokvartetten, Mats Sjöлинд, Kent Nygård.
Lö kl 19: Samling i Jeppo fh, Kristian Norrback, Pensala strängband, Hans Sandberg, Mikaela Lönnqvist, Harry Holmberg.
Sö kl 10: Högmässa i Nykarleby kyrka, Åke Lillas, Sandvik, Rabbe Forsman, Ann-Lis Lillas
-kl 14: Samling i Munsala fh, Bengt Djupsjöbacka, Nädens vind, Mikael Forslund.
sö kl 13: Missionssyfoeringens och bö-nehusets jubileum i Socklot bönehus. Chefredaktör May Wikström: Satellitka-nal i mellanöstern: SAT7
Må kl 19: Missionsauktion för Kenya, Börje Sandberg
To kl 13: Samtalsgrupp för män
-kl 18.30: FMS julauktion i fh. Gåvor tas tacksamt emot.

PEDERSÖRE

Julkonsert: To 19 med Pedavoces i kyr-kan, programblad
Andakt: Fr 14 i Pedersheim
Strängbandet övar: Fr 18 i Kyrkostrands församlingshem
Night Café: Fr 20 i Kyrkhemmet, Sofie Södergård undervisar
Musikcafé: Lö 19 med Per Stenberg i Kyrkhemmet, Näse, arr. KU-kretsen
Gudstjänst:
- Sö 10 i kyrkan, Erikson, kantorerna Sandstedt-Granvik och Nyholm, textlä-sare Birgitta Holmvik, dörrvårdar Lepp-lax, församlingsfaddrarna samlas efteråt i församlingshemmet
- Sö 18 Kvällsgudstjänst i Edsevägården, Näse, Sandstedt-Granvik
Sammankomster i Flynnängens bönehus, Martti Vähäkangas, tolkning:
- Lö 19 servering, Sö 15 och 19
Domsöndagsmöten i Källby bönehus, Stig-Olof Fernström:
- Sö 14 Bo-Greger Nygård, TerEs-kvar-tetten, Erikson
- Sö 19 David Pettersson, sång Thomas Björkman, Nyholm
- Må 19 Albert Häggblom, sång Heidi och Evans Orori, Näse
Adventsandakt: Må 10.30 med för-äldraklubbarna i kyrkan, efteråt gröt i församlingshemmet, Häggblom, Sandstedt-Granvik, A. Snellman
Eftermiddagssamling: Ti 13.30 i Flyngär-dens pensionärshem, Eklund
Symöte: Ti 13.30 i Bulderbackagården, lotteri
Bönegrupp: Ti 18.30 i Kyrkhemmet i Bennäs

PURMO

To 19.30: Temakväll i Ävist bykyrka: "Fottvätt i Bibeln" med J. Klingenberg
Sö 10: Högmässa i kyrkan, J. Klinge-nberg, kantorn
Må 13: Missionssamling i Sisbacka pens.bost.
Ti 13: Missionssamling i Lillby förs.hem.

LEDIGA TJÄNSTER

Ledig tjänst i stiftet

EN KAPLANSTJÄNST

i Borgå svenska domkyrkoförsamling

Språkkraven är utmärkta muntliga och skriftliga kunskaper i svenska samt nöjaktigt förmåga att förstå finska.

Den som valts till tjänsten skall uppvisa i straffregisterlagens 6 § avsett straffregisterutdrag.

Tjänsten söks hos Domkapitlet i Borgå stift

senast 13.12.2012 klockan 15.00.

Adress: PB 30, 06101 Borgå

KUNGÖRELSE

ESPOON SEURAKUNTAYHTYMÄ

ESBO KYRKLIKA SAMFÄLLIGHET

Esbo kyrkliga samfällighet anslår att ansökas senast den 19.12.2012

UNDERSTÖD FÖR ANDLIGT MUSIKARBETE

Förutsättningen för beviljandet är att gemensamma kyrkofullmäktige anvisar de

nödvändiga medlen i budgeten för år 2013.

Principerna för understödsverksamheten och handlingarna som ska lämnas in med ansökan finns uppräknade på Esbo kyrkliga samfällighets hemsidor på webbadressen www.espoonseurakunnat.fi.

Förfrågningar om understöden besvaras av chefen för gemensamt församlingsarbete

Jukka Huttunen, tfn 8050 2330. E-postadress: fornamn.efternamn@evl.fi.

Esbo 9.11.2012

GEMENSAMMA KYRKORÅDET

NYTT FRÅN DOMKAPITLET

Pastor **Sara Medberg** har förordnats att sköta 39 % av kaplanstjänsten i **Grankulla svenska församling 4 – 29.1.2013.**

Kyrkoherden i **Olaus Petri församlingen Timo Viinikka** har beviljats rätt att utöva prästämbetet i Finlands evangelisk-lutherska kyrka från 13.11.2012.

Förordnandet för tf kaplanen i **Houtskärs kapellförsamling Janne Heikkilä** har ändrats så att han sköter kaplanstjänsten i samma församling till 50 % under tiden 7.1 – 24.5.2013.

Tf kyrkoherden i **Finstrom-Geta församling Peter Karlsson** har förordnats att sköta kyrkoherde-tjänsten i **Ålands södra skärgårdsförsamling 1.11.2012 – 31.12.2013,** dock högst tills tjänsten blir ordinarie besatt.

B-kantorn i **Karis svenska församling Marco Bonacci** har beviljats begärt avsked från 5.12.2012.

A-kantorn i **Matteus församling Kira Lankinen** har beviljats begärt avsked från 26.11.2012.

Fullmakt på kyrkoherdetjänsten i **Lovisa svenska församling** har utfärdats att sköta kyrkoherden i samma församling **Karl af Hällström** från 1.12.2012.

En kaplanstjänst i **Borgå svenska domkyrkoförsamling** har förklarats ledig att sökas senast 13.12.2012 kl. 15.

Tf kyrkoherden i **Övermarks församling Ralf Sandin** har förordnats att fortsättningsvis sköta kyrkoherdetjänsten i samma församling 1.1 – 31.12.2013.

Tf kyrkoherden i **Övermarks församling Ralf Sandin** har beviljats tjänstledighet 21.11.2012 – 15.1.2013.

Tf kyrkoherden i **Pörtoms församling Ulf Sundqvist** har förordnats att fortsättningsvis, vid sidan av egen tjänst, sköta kyrkoherdetjänsten i **Övermarks församling 21 – 30.11.2012.**

Tf kaplanen i **Närpes församling Marcus Jakobsson** har förordnats att sköta kyrkoherdetjänsten i **Övermarks församling 1.12.2012 – 15.1.2013.**

Pastor **Peter Lassus** har förordnats att sköta församlingspastorstjänsten i **Närpes församling 21.11.2012 – 15.1.2013.**

TERJÄRV

Ungdomsmässa och rockkonsert: fr 23.11 kl 20 i Nedervetil, konfirmanderna deltar.
Buss från Småbönders kl 19.
Högmässa: sö 25.11 kl 10, pred. Per Stenberg, lit.khden, A. Ahlskog.
Finsk bibelgrupp: ti 27.11 kl 18 hos Armi o. Jan-Peter Högnabba, Anne-Maria o. Ritva.
Församlingens missionscafé och adventsfest: ti 27.11 kl 19, medv. Albert Häggblom; Hans Sandberg, khden; Alf Lönnqvist; kantorn; sång av Teréskvartetten; Gemensamt strängband med Bo-Greger Nygård; dikter Maria Widjeskog, förs.h.
Samling för frivilliga kollektbärare: on 28.11 kl 17.

Tredjeklassister hittade kyrkans skatt i Vanda

Under tre oktoberdagar åkte ca 2000 svensk- och finskspråkiga tredjeklassister från olika skolor i Vanda till Helsingfors kyrka S:t Lars för att gå på skattjakt. I kyrkan möttes de av Petteri som jonglerade med hattar, dukar och käglor. Han kunde också balansera kyrkans enorma, urgamla stol på sin hake.

Eleverna fick höra legenden om Laurentius, eller Sankt Lars, som Helsingfors kyrka fått sitt namn efter. Laurentius var diakon i Rom på 200-talet och hans jobb var att ta hand om de fattiga. Laurentius fick använda kyrkans pengar för det här arbetet. Men romarna fick höra att kyrkan hade pengar och de trodde att kyrkan hade stora skattkistor. Romarna bestämde sig för att lägga beslag på dem. Laurentius förklarade för dem att kyrkan inte har några skatter, juveler eller diamanter, men de romerska myndigheterna trodde honom inte. Laurentius låtsades då gå med på deras krav och sade att han skulle hämta kyrkans skatt till dem och han behövde tre dagar tid på sig. De tre dagarna tillbringade Laurentius med att gå runt gränderna och gatorna i Rom. Han samlade ihop alla fattiga, handikappade, äldre och tiggare. Med en samling utslagna människor anlade han till sist till det offentliga domstolssammanträdet. Laurentius pekade på de fattiga och sade att det här är kyrkans skatt. Folket i rättsalen skrattade, men domarna blev arga. Laurentius hade gjort nurr av domstolen och måste straffas. Han dömdes till döden och brändes på ett halster. Därför avbildas Laurentius ofta med ett halster i handen. Laurentius är skyddshelgon för bland andra fattiga människor, skolelever och brandmän. Många kyrkor runt om i världen har fått namn efter Laurentius.

Carita Dahlberg berättade för eleverna om sitt arbete som diakon i Vandas svenska församling. Eleverna fick veta att diakonens viktigaste

TREDJEKLASSISTERNA i Vanda fick höra berättelsen om Laurentius som namngett kyrkan S:t Lars. Foto: Iris Sotamaa.

uppgift är att hjälpa de människor som inte får någon annan hjälp. I sitt arbete möter Carita bland andra äldre, ensamma människor som ligger på sjukhus och familjer som har svårt att få pengarna att räcka till på grund av arbetslöshet. Eleverna fick också veta att man inte behöver jobba i en församling för att göra diakoni! Vem som helst kan göra diakoni, till exempel genom att berätta för en vuxen om de ser att någon blir mobbad eller att gå fram och prata med någon som ser ensam ut.

Till slut blev det dags för eleverna att leta reda på kyrkans skatt. De fick en kar-

GENOM ATT svara rätt på frågorna fick eleverna ledtrådar som hjälpte dem att lista ut vad kyrkans skatt är. Foto: Iris Sotamaa.

ta över kyrkans område, där olika kontroller var gömda. På varje kontroll fanns en fråga och genom att svara rätt fick eleverna en ledtråd till vad kyrkans skatt är. Efter att ha listat ut svaret på de kluriga frågorna fick eleverna veta – i sann Laurenti-

us-anda – att kyrkans skatt är de fattiga. Laurentius-äventyret ordnades av Vanda kyrkliga samfällighet för andra året i rad.

DANIELA HILDÉN
Ungdomsarbetsledare, Vanda svenska församling

I MIN
FÖRSAMLING

BIBLIOTEKARIE EIVOR Nygård vid Hoppets Korg – bibliotekets och den lokala församlingens gemensamma experiment.

Hoppets korg – samarbete i biblioteksmiljö

Vi lever i en unik tid. Gudsriket går framåt i vår värld som aldrig förr. Gud är lika levande idag som alltid tidigare. Trots det lever vi som om han inte fanns, som om han inte låter höra av sig. Frågor kring Gud och Jesus finns inte på agendan på samma sätt som tidigare. Vi lever i ett samhälle där tolerans (vilket i och för sig är bra) får vara ledtråden men så till den grad att Gud inte "kommer till tals" – bara för att vi inte vill trampan någon på tårna.

Med detta som bakgrund föddes hos missionsdirektionen i Liljendal idén "Tänk om det på biblioteket kunde finnas böcker för envar som skulle göra det möjligt att läsa om en verklighet som vanligtvis inte syns i medierna, men som är verkligare än så".

Sagt och gjort. Vi gick till biblioteket för att diskutera saken med bibliotekarie **Eivor Nygård**. Hon visade sig mycket positiv till ärendet och tillsammans med henne har församlingen och biblioteket gått in för ett ettårigt samarbete. Det blir intressant att se huruvida experimentet syns i aktiviteten på biblioteket under året. Böckerna deponeras i en korg – Hoppets Korg – för detta ändamål, registreras i biblioteket som församlingens bok och hanteras enligt bibliotekets prin-

ciper. När knappt en månad har gått kan låntagaren få ett meddelande i e-posten om att tiden är inne att återlämna boken – för att den sedan ska få läsas av flera.

Hoppets Korg hänger vid biblioteksdiskens och innehåller ett antal kristna böcker som konkret berättar om helt vanliga människor som Gud använder som sina redskap. Där finner du bl.a. boken om Lauri, en uteliggare i Helsingfors som Gud griper tag i, arbetar med och utrustar till att förverkliga ett – i världsperspektiv – suveränt hjälpsändningsprojekt till Nordkorea. Där finner du boken "Ryssland stal vårt hjärta" som berättar om en unik episod i Rysslands historia – som du inte kan läsa om i någon dagstidning! I korgen på biblioteket i Liljendal skall i princip också boken "Broder Yun – den himmelska mannen" finnas – när den kommer hem från sin rundvandring i bygden. En i högsta grad hisnande läsvärd bok! Här finns också bl.a. boken "Himmelen finns på riktigt" som berättar om den lilla pojken Coltons besök i himlen. I korgen finns flera andra läsvärda böcker som berikar vårt liv och vår tro.

HÅKAN DJUPSJÖBACKA

PÅ GÅNG

ANGELICAN CHURCH in Finland's Julbasar i Mikael Agricola kyrkans krypta, Fabriksgatan 23.
Lördag den 24 november 13.00–17.00 OBS TIDEN !!

MARKNAD

ÖNSKAS HYRA

Rökfri, ansvarsfull jurist och företagare söker långvarigt boende i form av stor 1:a eller liten 2:a i centrala Helsingfors. Jessica 0405093098

Skötsam, rökfri sjöfartsstuderande i Åbo-mare önskar hyra enrummare i Åbo. Ring 045 6767641 efter kl.16.00

Rökfri, ung kvinna söker etta i H:fors med förmånlig hyra fr.o.m. 1.1.2013. Kontakta Ulrika 044-3031190.

Färdigbliven Tradenom söker etta el. tvåa i kärn- Helsingfors. Vänligen kontakta 0407621611

Vi är ett ungt skötsamt, rökfritt par utan husdjur som söker en tvårummare i Helsingfors centrum. Vi är 22- och 23-åringar och båda studerar tredje året juridik vid Helsingfors Universitet och ekonomi vid Hanken. Vi söker lägenhet helst i Tölö, Rödbergen, Kronohagen, Kampen, eller dylikt centralt läge från och med 1.2.2013. Tel. +358407463601, epost: riki.sandell@gmail.com eller caroline.rinne@gmail.com

UTHYRES

Nyrenoverad etta, 35m² i centrala Ingå på Ritomten. Fint läge samt vacker utsikt. Tel: 044-755 5692

TJÄNSTER

Ärligt o. diskret säljs bostad med lågt arvode. Ring 044-2112665 /0445-777 737 Mikkiidili.fi (LKV)

BERÄTTA OM DIN FÖRSAMLING!

Den här sidan finns till för dig. Roliga verksamhetsidéer, festliga jubileum eller en viktig gemenskap. Skriv, fotografera och berätta om vad som händer i DIN församling! Skicka in din artikel till redaktionen@kyrkpressen.fi. Redaktionen väljer och redigerar materialet.

I MIN
FÖRSAMLING

Traditionella
WIZO-basaren
på Hanken söndagen den 25 november kl 10-16
Arkadiagatan 22, ingång från Runebergsgatan.

MISSA INTE HÖSTENS MUSIKALHÄNDELSE!

NEXT TO NORMAL

Next to Normal utspelar sig i vår tid med teman som är aktuella för dagens människor. Den handlar om en helt normal familj. Det kunde faktiskt vara din!

SPELAS ENDAST TILL 29.12

OM SMÅSTADSLIVET, KÄRLEKENS KOMPLIKATIONER OCH KONSTENS HELANDE VERKAN

ORGELBYGGAREN

AV ROBERT ÅSBACKA / ANNINA ENCKELL REGI JOHAN FAGERUDD

SPELAS ENDAST TILL 29.12

FÖLJ OSS PÅ FACEBOOK!
www.facebook.com/wasateater

BILJETT KASSAN
Sandögatan 7 | Tfn 06 320 9330
må-lö kl 12-14.30 & 15-17
boka eller köp också på WWW.WASATEATER.FI

INKAST KATARINA GÄDDNÄS

November!

DET ÄR nog något alldeles särskilt med november. Det finns till och med en särskild novemberjargong: ”Usch, fy, förfärligt hemskt! Det blir aldrig ljust! Så trött jag är! Mörkt när man åker på jobb och mörkt när man kommer hem. Man borde flytta söderut!” Nämen, Gud bevara mig väl, tänker jag. November har genom historien varit Guds gåva till oss nordbor; efter en uppfordrande men kort sommar med midnattssol då varje timme ska tas till vara, efter augustis kräftskivor och bärtider, septembers kursstarter och potatisupptagning, oktobers lövkrattning och båtupptagning så kommer äntligen november. Välsignade november.

November med, i bästa fall, en blek sol, dimma och leriga åkrar. En av årets få andhämtningspauser innan kommersialismens julpsykos tar vid. Trädgården har vissnat, igelkotten somnat och mössen flyttat in. Träden är avklädda in på bara kroppen och deras innersta form är blottad. Det är grafiskt, svart och vackert. En sådan frid!

Plötsligt är det för oss nordbor helt naturligt och accepterat att vara lite nedstämd. Den som är hurtig och energifylld i november kan misstänkas för att vara tillgjort falsk. En lätt novemberdepression är helt naturlig och ger följderiktigt möjlighet till eftertanke och självrannsakan, precis passligt till domsdag och lilla fastan i advent.

Nu vill jag här verkligen understryka att årstidsbunden depression eller annan sjuklig depression är ett allvarligt, livshotande sjukdomstillstånd som kräver professionell vård. Det är absolut inget att häckla med, det vet jag av egen smärtsam erfarenhet. Då gäller inte minst poeten Karl Vennbergs ord: ”November ger sitt årliga tecken./Nu gäller det att ha kloka vänner/väl förtrogna med det sinande ljuset.”

MEN DET oaktat: det finns en fin synkroniserad rytm i de nordiska årstiderna och vårt kyrkoår. Jag är fullkomligt övertygad om att det inte är meningen att människan ska vara uppkopplad och i full fart 24 timmar i dygnet, sju dagar i veckan och 365 dagar i året. För att orka verka i världen behöver vi dygnsvila, veckovila och årsvila. Sommarsemestern är långt ifrån så vilksam som vi ibland inbillar oss, inbakad i den finns en hel mängd uttalade och outtalade krav.

Annat är det med november. Välsignade november med vila och stillhet. Jag betraktar de avklädda träden och funderar över mig själv, mitt liv. Vem är jag? Hur förvaltar jag mitt liv och mina gåvor? Hur lever jag mina dagar och hur ser mina relationer ut? Vad är vitsen med det hela? Att nu och då, åtminstone en månad i året, våga stanna upp och verkligen tänka efter är inte patologiskt utan sunt. Därför är november en gudagåva.

Katarina Gäddnäs är författare och journalist.

SEXUALITET SJÄLVFÖRNEKELSE

Homosexualitet kan inte ”botas”

Jag ber att få rikta mitt allra ödmjukaste tack till Kyrkpressen och Terhi Paukku för den fina artikeln i KP nr 41 om Terhis projekt, i vilket hon vill ge en röst åt troende homo-, bi- och transsexuella personer. Tack!

Jag levde själv länge i självförnekelse och bad till Gud om att bli heterosexuell. Det dröjde ända tills jag var 28 år innan jag vågade berätta sanningen för min omgivning och acceptera mig själv. Innan jag förstod att jag är född med min homosexuella läggning och att sexuell läggning inte är någonting man kan förändra eller så att säga bota.

När jag läser insändaren ”Väg till befrielse” i KP nr 43 blir jag ledsen. I insändaren hävdar skribenten bland annat att homosexuella människor med hjälp av dr Erik Ewalds själavård och ”med Guds hjälp övervunnit denna begärelse, eller lärt sig att leva avhållsamt”. Menar skribenten med texten ”med Guds hjälp övervunnit denna begärelse” att homosexuella kan förändra sin sexualitet och bli heterosexuella? Jag vet inte vilken sexuell läggning skribenten har och det är ingenting som jag

”Kan man påstå att man kan förändra sin sexuella läggning om man inte själv försökt göra det?”

har att göra med.

Kan man påstå att man kan förändra sin sexuella läggning om man inte själv har försökt göra det? Enligt mig kan man inte det och som homosexuell vet jag att det inte är sant att man kan ”övervinna sin begärelse”. Det är en lögn och när jag läser det i KP känns det både förnedrande och kränkande för mig som homosexuell.

Däremot är påståendet ”lärt sig leva avhållsamt” säkert sant. Det tror jag att man som människa kan, oavsett sexuell läggning, men det är enligt mig ett val som man själv kan göra om man vill och ingenting som man måste göra för att bli älskad av Gud och sina medmänniskor.

SIMON HÄGER
Helsingfors/Nykarleby

Ge en gåva som kan rädda liv
Ge din vän en jerrykanna full av hopp
Beställ julkort som har formen av en jerrykanna

Tur och retur med en jerrykanna per väg = ETT räddat liv

www.mafsuomi.fi

Smartphone link

RÄTTELSE

Ett fel smög sig in i artikeln om den åländska självstyrelsen i förra numret av KP. Den åländska självstyrelsen har lyft de tunga bitarna av kommunerna och tagit över ansvaret för hälso- och sjukvård och utbildning, allt utom barnomsorg och grundskola. KP beklagar misstaget.

Finlands Lucia Röstsedel

JAG RÖSTAR PÅ KANDIDAT NR _____

Mitt namn _____

Min adress _____

Jag bidrar med _____ €

Jag sänder mitt bidrag via

☐ Aktia 405511-245079

☐ Nordea156230-109332

☐ Sampo 800018-70892073

Sänd röstsedeln per post till:

Folkhälsan, Paasikivigatan 4, 00250 Helsingfors

Du kan lämna ditt bidrag och din röstsedel i Folkhälsans hus, på Hufvudstadsbladets kontor i Helsingfors och i Luckorna.

Du kan rösta på Lucia via www.lucia.fi

Du kan rösta på Lucia också via sms. Du kan välja mellan bidrag på 5 euro, 10 euro eller 20 euro.

Vill du bidra med t.ex. 10 euro skriver du: 10E LUCIA X (x står för kandidatens nummer) och ditt namn t.ex. KALLE KARLSSON. Sänd meddelandet till nummer 17240 utan riktnummer.

Tema för Luciansamlingen 2012 är ofrivillig ensamhet bland äldre.

Din röst och ditt bidrag ska vara hos Folkhälsan 28.11.2012 före kl. 24.00. Tack!

De uppgifter som lämnats i samband med inbetalning och omröstning behandlas konfidentiellt och förstörs när insamlingen avslutats 31.1.2013. Från sms-bidraget avdras skatter och operatörsavgifter. Insamlingstillståndet 2020/2010/3754 har beviljats av Polisstyrelsen.

www.folkhalsan.fi/lucia

OPINION INFORMATION

Skicka insändaren till:

Kyrkpressen/opinion
Sandvikskajen 13, 00180 Helsingfors
E-post: redaktionen@kyrkpressen.fi
Fax: (09) 278 4138.

Insändare måste föras med skribentens namn samt för redaktionens bruk även adress och telefonnummer. Anonyma inlägg accepteras endast i undantagsfall.

Standardlängden för de kortare insändarna är 1 200 tecken. Redaktionen förbehåller sig rätten att förkorta insändarna. Insänd text returneras inte.

Radbytet är en längre insändartext med bildbyline som rymmer 2 000 tecken. Vill du skriva ett Radbyte bör du kontakta redaktionen på förhand.

CIA OTROHET

”När ryktet om hans avgång nådde Pentagon var det fler än en officer som citerade kung Davids äktenskapsbrott med Batseba.”

New York Times om CIA-chefen Petraeus

BEGRAVNING TRÖST

Kyrkan kan ”Är det något kyrkan är bäst på, så är det begravning. Den präst som jordfäste min far gjorde en strålande insats. Hon hade plöjt Psaltaren på längden och tvären efter verser som passade den döde, och som öppnade inre rum för de försam-

lade. Hon utförde sitt kall med allvar, och tröstade med personlig värme och närvaro. Både fromma kyrkbänksnötare och förhårdade ateister kunde slappna av och låta ritualen ha sin gång.”

Ulrika Knutson i kolumn i Kyrkans Tidning

Med dig i vardagen

Tack vare de lutherska församlingarna når Kyrkpressen varje vecka över 100 000 hem. Om du inte tillhör dem som får tidningen via församlingen, kan du prenumerera på Kyrkpressen som privatperson.

Ring 09 61261550
eller skicka e-post till
prenumeration@kyrkpressen.fi
Priset för en privatprenumera-
tion år 2013 är 69 euro.

Du kan också
ge Kyrkpressen
i gåva!